

los stad om land

Integraal dorpsontwikkelingsplan (iDOP) |
Vorstenbosch

Vorstenbosch
gem. Bernheze

ZONE

30

Documentatiepagina

Titel: Integraal dorpsontwikkelingsplan Vorstenbosch
Opdrachtgever: Dorpsraad Vorstenbosch i.s.m. de gemeente Bernheze

Contactpersoon Gemeente Bernheze: Willibrord de Veer

Contactpersoon dorpsraad Vorstenbosch: Bart van Kessel

Datum: Oktober 2009

Projectteam LOS stadomland en Buro Cement: Margreet Zwols, Jeroen Pijnenburg, Roelof Goodijk, Jeanine Beekman

Begeleiding van het project door de stuurgroep en dorpsraad Vorstenbosch:

Leo Somers

Bart van Kessel

Joke van Kessel

Harrie Lucius

Ton Strik

Gerrit Verhoeven

Henny van der Heijden

Jan Daandels

Mari van der Ven

Wethouder Eric Daandels, gemeente Bernheze

Willibrord de Veer, gemeente Bernheze

Dit ontwikkelingsplan is mede tot stand gekomen dankzij de financiële steun van de Provincie Noord-Brabant en de Gemeente Bernheze.

LOS stadomland B.V.
Postbus 142
5201 AC 's Hertogenbosch
Veemarktkade 8
5222 AE 's Hertogenbosch
Tel: 073 – 7113770
info@losstadomland.nl
www.losstadomland.nl

Buro Cement
Strohulzen 35
5282 NZ Boxtel
Tel: 06 – 29110065
info@burocement.nl
www.burocement.nl

Provincie Noord-Brabant

Inhoudsopgave

1 Voorwoord	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Achtergrond	7
1.3 Doorlopen proces	8
1.4 Leeswijzer	9
2. Huidige situatie	11
2.1 De inwoners en het sociale leven	11
2.2 Voorzieningen	14
2.3 Wonen	17
2.4 Werken	19
2.5 Verkeer en vervoer	19
2.6 Dorpsopbouw en openbare ruimte	21
2.7 Buitengebied	23
3. Wensbeeld 2020	25
4.1 Het sociale leven	33
4. Visie Vorstenbosch 2020	33
4.2 Voorzieningen	34
4.3 Wonen	37
4.4 Werken	40
4.5 Verkeer en vervoer	40
4.6 Openbare ruimte	41
4.7 Buitengebied	44
5. Leefbaarheidsagenda	47
5.1 Inleiding	47
5.2 Projectenlijst	48

1 Voorwoord

1.1 Inleiding

Voor u ligt het Dorpsontwikkelingsplan Vorstenbosch. Het dorpsontwikkelingsplan Vorstenbosch bevat een ontwikkelingsvisie van en voor het dorp Vorstenbosch en haar buitengebied. Ook bevat het dorpsontwikkelingsplan een praktische (leefbaarheids-)agenda, waarin voor de middellange termijn is aangegeven hoe de visie volgens de bewoners kan worden uitgevoerd.

Via een interactief proces is het plan samen met de bewoners en de dorpsraad van Vorstenbosch opgesteld. De uitkomsten van dorpsgesprekken zijn een belangrijke inbreng geweest voor het dorpsontwikkelingsplan en hebben geleid tot een agenda voor de toekomst. De gemeente Bernheze, de bewoners en andere partijen kunnen op basis van de agenda afspraken maken en gezamenlijk gaan bouwen aan de leefbaarheid van Vorstenbosch. Het werken aan leefbaarheid is echter een doorlopend proces. Contact tussen de gemeente en dorpsbewoners blijft belangrijk om doelen te bereiken. Het in stand houden van het goede contact tussen de gemeente en de dorpsraad en regelmatige communicatie over de stand van zaken door zowel de gemeente als de dorpsraad moet bewoners zoveel mogelijk blijven betrekken bij de uitvoering van de punten uit de leefbaarheidsagenda.

1.2 Achtergrond

Vorstenbosch is een prachtig dorp met een fraaie landelijke omgeving. Sinds de aanleg van de A50 is de verkeersdrukke verminderd en is veel geïnvesteerd in de versterking van natuur en landschap. Op kleine schaal wordt wat gebouwd en over het algemeen is het er prettig en rustig wonen.

De betrokkenheid van de bewoners bij hun dorp is groot en een sterk verenigingsleven zorgt er voor dat ook de persoonlijke betrokkenheid groot is. Bovendien is de dorpsraad Vorstenbosch erg actief, waardoor er al veel is bereikt ter verbetering van dorp en leefbaarheid.

Ondanks de vele positieve kanten van Vorstenbosch, is er een aantal onderwerpen, waarvan het dorp vindt dat deze meer aandacht en visie verdienen. Met het oog op de leefbaarheid, zowel op korte als langere termijn, is in Vorstenbosch onder ander discussie ontstaan over het woningbouwprogramma. Zorgen dat alle Vorstenbosschenaren, zowel jong als oud, in Vorstenbosch kunnen en willen blijven wonen was de centrale opgave van dit dorpsontwikkelingsplan. Een tweede belangrijke opgave voor het dorpsontwikkelingsplan Vorstenbosch was het op peil brengen van diverse centrumvoorzieningen, vooral met het oog op de relatief sterk toenemende vergrijzing van Vorstenbosch. En in het buitengebied was de ontwikkelingsruimte van de landbouw en de angst voor toename van hinder een ander, opvallend onderwerp.

1.3 Doorlopen proces

Het dorpsontwikkelingsplan Vorstenbosch is interactief tot stand gekomen in de periode van april tot en met september 2009. De volgende procesmomenten hebben plaatsgevonden, waarbij ofwel bewoners, de dorpsraad of de stuurgroep betrokken zijn geweest:

- In april heeft een startoverleg plaatsgevonden met de stuurgroep. Daarna heeft een veldbezoek met de dorpsraad en de beleidsanalyse plaatsgevonden.
- In april hebben ook interviews plaatsgevonden met bewoners en betrokkenen bij Vorstenbosch. Gesproken is met mensen die op verschillende wijze actief betrokken zijn bij Vorstenbosch, zoals diverse bestuursleden van verenigingen, Stichting Jeugdbelangen en Jong Nederland, de KBO en Ouderenwerk, Stichting Zorgvoorzieningen, de school, de Stuik, woningbouwcorporatie Mooiland Maasland, ondernemers, IVN, initiatiefgroep Kapel en de ZLTO. Op deze wijze is een globaal beeld verkregen van de situatie in Vorstenbosch. Dit vormde een goed startpunt voor een dorpsgesprek.
- Op 11 mei heeft het eerste dorpsgesprek plaatsgevonden. Er waren ongeveer 45 bewoners aanwezig. In een workshopachtige setting is in 6 groepen gediscussieerd over de toekomst van het dorp. De reeds geformuleerde problemen zijn aangevuld en aangescherpt. Daarmee is samen met de bewoners ingezoomd op het wensbeeld voor Vorstenbosch in 2020.
- Voorafgaand aan het 2e dorpsgesprek hebben aanvullende interviews plaatsgevonden met de jongeren van Vorstenbosch, met Mooiland Maasland en met Bernezorg. Met deze partijen is nagedacht over de mogelijke invulling van wensen.

- Op 22 juni 2009 heeft het tweede dorpsgesprek plaats gevonden, waarbij ongeveer 55 bewoners aanwezig waren. Ook de komst van jongeren was die avond bijzonder positief. In 6 groepen is gediscussieerd over verschillende onderwerpen, waarbij de oplossingen centraal stonden.
- Naast deze procesmomenten hebben regelmatig overleggen plaatsgevonden met de dorpsraad van Vorstenbosch en met de stuurgroep. In de stuurgroep was een afvaardiging van de dorpsraad Vorstenbosch en de kerncommissie Loosbroek opgenomen (parallel aan het iDOP Vorstenbosch loopt ook het iDOP Loosbroek) als ook wethouder Daandels en Willibrord de Veer namens de gemeente Bernheze. Samen met de dorpsraad zijn de dorpsgesprekken voorbereid, is het wensbeeld en de visie opgesteld en zijn tijdens een extra workshop de ruimtelijke mogelijkheden voor het centrum geconcretiseerd. Bovendien heeft de dorpsraad diverse aanvullende onderzoeken gedaan naar de behoefte aan, en mogelijkheden van,

diverse voorzieningen, waaronder een sportzaal en een bedrijfsverzamelgebouw.

- De eindpresentatie van het dorpsontwikkelingsplan Vorstenbosch was op 5 oktober.

1.4 Leeswijzer

In dit rapport vindt u in de inleiding (hoofdstuk 1) de achtergronden en het proces voor de totstandkoming van het project. In hoofdstuk 2 wordt kort de huidige situatie beschreven. In hoofdstuk 3 is het wensbeeld van Vorstenbosch opgenomen, met daarin zes centrale thema's. Dit wensbeeld is op basis van de inbreng van bewoners en de dorpsraad gemaakt. Met behulp van het tweede dorpsgesprek is het wensbeeld door LOS stadomland en Buro Cement vertaald naar een visie, zie hoofdstuk 4. Om de visie te realiseren wordt een aantal concrete projecten voorgesteld. Deze staan beschreven in hoofdstuk 5, de leefbaarheidsagenda.

2. Huidige situatie

In dit hoofdstuk wordt de huidige sociale en ruimtelijk structuur van Vorstenbosch beschreven. Achtereenvolgens worden de volgende thema's behandeld:

- De inwoners en het sociale leven
- De voorzieningen
- Wonen
- Werken
- Verkeer en vervoer
- Openbare ruimte
- Het buitengebied en recreatie

(Bovenstaande thema's komen ook terug in hoofdstuk 4 'de visie', waarin voor deze thema's zal worden aangegeven hoe de toekomst van Vorstenbosch er uit zal zien ten opzichte van de in dit hoofdstuk beschreven huidige situatie.)

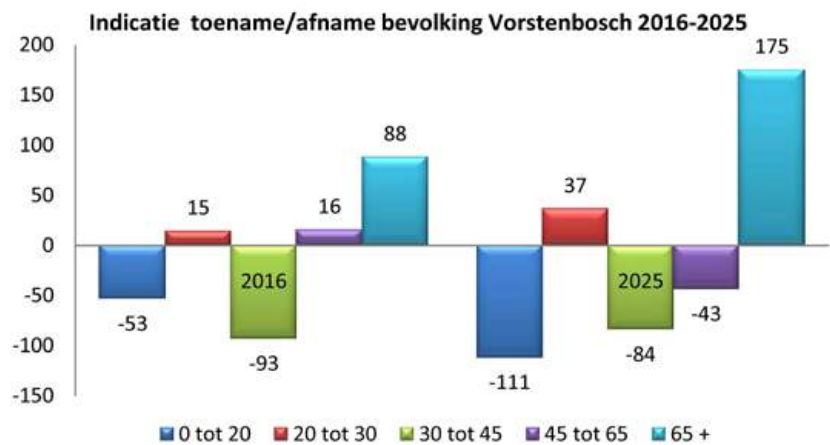
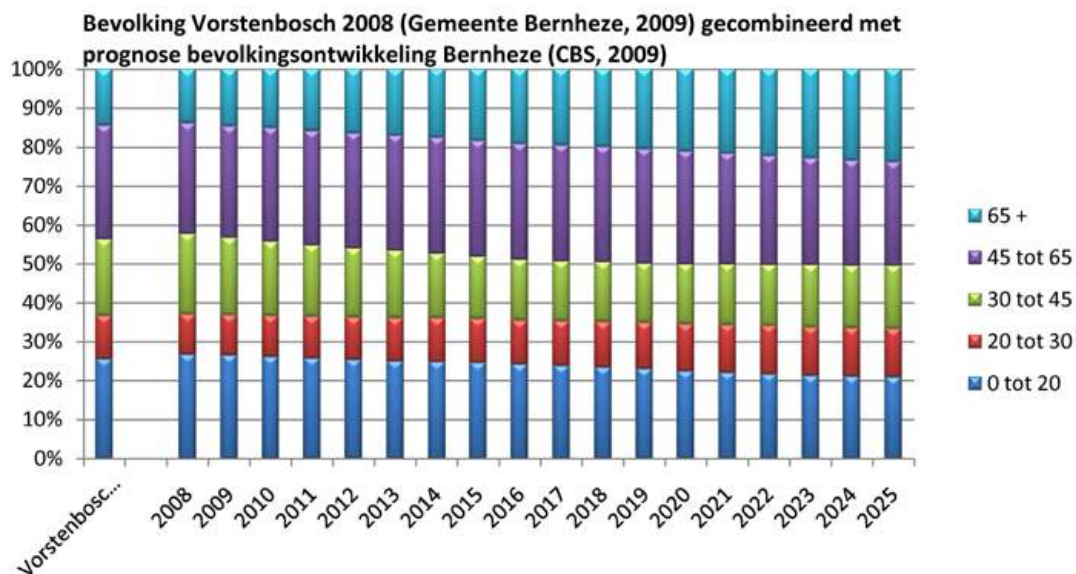
2.1 De inwoners en het sociale leven

Vorstenbosch telt volgens het CBS (2008) in totaal 1824 inwoners. Zoals de tabel laat zien kent Vorstenbosch een iets hoger percentage 65 plussers en een lager percentage nul tot twintig jarigen ten opzichte van het gemiddelde van de totale gemeente Bernheze.

In de toekomst zullen deze getallen alleen maar stijgen, respectievelijk dalen, zoals in het onderstaande overzicht valt te lezen. Opvallend is dat het aantal jongeren de komende 15 jaar zal stijgen. Dit houdt in dat het aantal starters op de woningmarkt zal gaan toenemen.

Vorstenbosch kent een sterke gemeenschapszin en inzet. Er is een actief en divers verenigingsleven. De deelname aan het verenigingsleven is groot¹. De belangen van het dorp worden behartigd door een actieve dorpsraad. De verenigingen kunnen gebruik maken van de vele accommodaties die het dorp rijk is. Vorstenbosch heeft maar liefst 18 buurtverenigingen. De zorg voor de doelgroep ouderen wordt in hoge mate door de gemeenschap zelf georganiseerd. De Stichting Zorgvoorziening Vorstenbosch heeft zich hier de afgelopen jaren voor ingezet en met resultaat. Er worden jaarlijks tal van evenementen georganiseerd die bijdragen aan de sociale samenhang in het dorp. De kermis en carnaval worden erg gewaardeerd en versterken de gemeenschapszin.

¹ Een greep uit het aanbod: Voetbalvereniging Vorstenbossche Boys, Tennisvereniging Vorstenbosch TVV '82, Stichting Jong Nederland, Stichting Jeugdbelangen, Tienerwerkgroep Kwart Over Twaalf, Streetdancegroep, Kindervakantieweek, Gilde Sint Anthonius Abt, Stichting gemeenschapshuis de Stuik, KBO, Dorpsraad Vorstenbosch, Ondernemersvereniging Ondernemend Vorstenbosch, Muziekvereniging, EHBO-vereniging, KVO, Hengelsportvereniging en de Stichting Carnaval

Activiteitenaanbod voor specifieke doelgroepen

Jongeren

Voor de jeugd is er een divers aanbod. Naast de voetbalclub en de tennisclub nemen veel jeugdigen (85) in de leeftijd van 4 t/m 15 jaar deel aan de activiteiten van Jong Nederland. Stichting Jeugdbelangen organiseert diverse activiteiten voor de jeugd zoals de Kindervakantieweek en 'Kwart over Twaalf'. De laatstgenoemde activiteit is speciaal voor de tieners van het voortgezet onderwijs, die op deze manier nog na de basisschoolperiode contact met elkaar kunnen onderhouden. De voetbalclub heeft bovendien een eigen jeugdafdeling die activiteiten aanbiedt voor haar jeugdige leden, waaronder ook veel meisjes.

Ouderen

De senioren in het dorp worden goed bediend vanuit de Regionale Instelling voor Gecoördineerd Ouderenwerk Maasland (Rigom) en de plaatselijke KBO afdeling. Het Rigom is regionaal georganiseerd en kent een divers aanbod op het gebied van informatie (ouderenadviseurs), zorg (mantelzorgondersteuning), bemiddeling (klussendienst, huisbezoek) en de KBO biedt ook activiteiten aan op het gebied van vrije tijd zoals de kerstviering, modeshow en fietstochten. Het zorgaanbod van het Rigom is in Vorstenbosch onvoldoende bekend².

De KBO maakt gebruik van een vaste ruimte in de Stuik en heeft ongeveer 250 leden die de activiteiten zoals koersbal, kaarten, e.d. bezoeken. Naast een uitgebreid activiteitenaanbod is het dorp ook voorzien in een zorgaanbod. Hierin voorziet het dorp zelf dankzij de inzet van vele vrijwilligers.

Stichting Zorgvoorzieningen Vorstenbosch

De Stichting Zorgvoorzieningen Vorstenbosch is in september 2008 opgericht om de continuïteit te kunnen waarborgen van de zorg voor de inwoners van het dorp. Via het project zorgvoorzieningen zijn er de afgelopen jaren met succes en dankzij de inzet van het dorp met steun van de gemeente en sponsors diverse voorzieningen in de Stuik gerealiseerd: een eetcafé (2 wekelijks), de vraagbaak (informatie en adviespunt met wekelijks spreekuur), bibliotheek (met 100 grote letterboeken) en kinderdagverblijf. Ook de fysiotherapeut houdt hier wekelijks spreekuur evenals de prikdienst van het ziekenhuis Bernhoven.

De zorgboerderij van John en Marga van der Wijst biedt vanaf 2009 dagopvang (dagbesteding / verzorging) aan voor ouderen, mensen met een verstandelijke beperking en leerlingen van speciaal onderwijs in een boerderij aan de Derptweg.

Belangenbehartiging

De Dorpsraad Vorstenbosch behartigt de belangen van de dorpsbewoners. Zij brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan de gemeente Bernheze. Hierin vervult zij een actieve rol. Zo vinden er op initiatief van de dorpsraad gesprekken plaats met de gemeente, politieke partijen en maatschappelijke organisaties waarin knelpunten of wensen kenbaar worden gemaakt. De publieke opinie wordt beïnvloed door acties en interviews. Daarnaast verricht de dorpsraad zelf onderzoek zoals de in 2008 uitgevoerde woonwensenenquête onder 55 plussers. Bovendien is het met ondersteuning van Stichting Op Het Dorp gelukt, om een project op te zetten en uit te voeren in het kader van Zorgvoorzieningen Vorstenbosch. Op allerlei manieren wordt dus getracht om de belangen zo goed mogelijk te behartigen, met het oog op de leefbaarheid van het dorp.

2 PON-rapportage Zorgvoorzieningen Vorstenbosch.

2.2 Voorzieningen

Vorstenbosch kent een divers aanbod als het gaat om voorzieningen en accommodaties.

De Stuik

Een belangrijke voorziening in het dorp is het gemeenschapshuis De Stuik. De Stuik herbergt diverse functies zoals recreatie, zorg, muziekeducatie, kinderopvang en een bibliotheek. Diverse verenigingen maken actief gebruik van de accommodatie en bedienen vanuit de Stuik hun doelgroep of leden: de KBO, de fanfare, de EHBO-vereniging en de dorpsraad. Andere gebruikers zijn o.a. koren, een streetdancegroep, de slagwerkgroep, de KVO, ZLTO, kinderopvang "Stap voor Stap", het toneel en de pronkzittingen. De Stuik heeft een te kleine zaal met podium, een bar en foyer en diverse vergaderruimten. In de hal kunnen de

mensen geld opnemen bij een pinautomaat en is er gedurende enkele dagdelen per week een kantoor-/loketfunctie van de Rabobank.

De Spie

De Spie is de naam van de accommodatie van Jong Nederland. Het gebouw is plm. 50 jaar oud en verkeert in slechte staat. Dit gebouw deed eerder dienst als kleuterschool en is nu ongeveer 25 jaar in gebruik bij Jong Nederland.

Gebouw 'Wilthe'

De Wilthe is eigendom van de Stuik en dit voormalig KPJ-gebouw wordt nu gebruikt door Stichting Jeugdbelangen. Zij bieden de jeugd activiteiten aan. Ook tieners kunnen hier terecht voor hun 'Kwart over Twaalf' activiteit. Buiten op het terrein is er ruimte voor sport en spel.

Basisschool Op Weg

Deze katholieke basisschool telt circa 200 leerlingen. Het biedt naast het onderwijs ook naschoolse activiteiten (BSO) aan via de kinderopvang Stap voor Stap. Hiervoor is een klaslokaal beschikbaar gesteld. In de toekomst wil de school het onderwijsaanbod verruimen voor o.a. kinderen met een beperking. De verwachting is dat er ruimtegebrek zal ontstaan i.v.m. uitbreiding van het aanbod. In het gebouw is tevens peuterspeelzaal “het Bijenkorfje” gevestigd.

Gilde

Het Gilde neemt een belangrijke plaats in binnen het cultuurhistorische leven van Vorstenbosch. Het Gilde verricht o.a. vaandelhuldes bij de jubilea in het dorp, de Sinterklaasintocht en Priesterfeesten. De organisatie telt circa 80 leden en heeft een eigen onderkomen in ‘het Gildebergske’. De binnenkort gereed

komende aanbouw zal in de nabije toekomst ruimte bieden voor de beoefenaars van jeu de boules en de leden van het tamboerkorps.

Sportaccommodaties

Vorstenbosch heeft 2 grote sportclubs met eigen accommodaties. De voetbalclub Vorstenbosche Boys heeft circa 350 actieve leden en circa 70 ondersteunende leden en beschikt over een kantine, kleedruimte, 3 wedstrijdelden en 1 trainingsveld. Ze spelen in de 4e Klasse. In de toekomst is een kunstgrasveld gewenst. De tennisclub telt circa 340 leden, waarvan circa 90 jeugdleden, en beschikt over een accommodatie waarmee de club nog prima ‘uit de voeten kan’.

Gymzaal

De gymzaal wordt o.a. gebruikt door de basisschool voor bewegingsonderwijs. De zaal voldoet niet meer

aan de huidige (wettelijke) normen. De ruimte - huidige oppervlak is 200 m² – is te klein en vertoont tal van gebreken. De leerkrachten zijn niet in staat om de gymmethodes adequaat te kunnen uitvoeren³. Voor andere sportbeoefenaars is de gymzaal niet aantrekkelijk en mede daardoor wordt momenteel weinig gebruik van deze voorziening gemaakt.

Kapel

De niet meer in gebruik zijnde Kapel is onlangs aangekocht door woningcorporatie Mooiland Maasland met de intentie om hierin een cultureel activiteiten-centrum te realiseren met een klein podium en expositieruimte. De corporatie wil op deze wijze, vanuit haar sociale rol, een bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de kleine kern Vorstenbosch. Vanuit het dorp is een initiatiefgroep opgericht die het proces actief volgt en heeft meegewerkt aan het opstellen van een draaiboek voor de gebruiksmogelijkheden van de Kapel. Hierin zijn o.a. de dorpsraad, de parochie en cultuurliefhebbers uit het dorp vertegenwoordigd. Mooiland Maasland is tevens voornemens om een aanbouw aan de Kapel te realiseren, ter financiering van het activiteitencentrum, dat een aanvullende rol zal krijgen ten opzichte van de Stuik.

Manege

In de manege l'Avenir wordt op het gebied van paardensport een bijzonder onderdeel beoefend, namelijk het zogenaamde “riding”. De manege heeft verhuisplannen.

Openbaar vervoer

De Buurtbus, lijn 201, rijdt 1 maal per 2 uur door de kern (tot 18.00 uur).

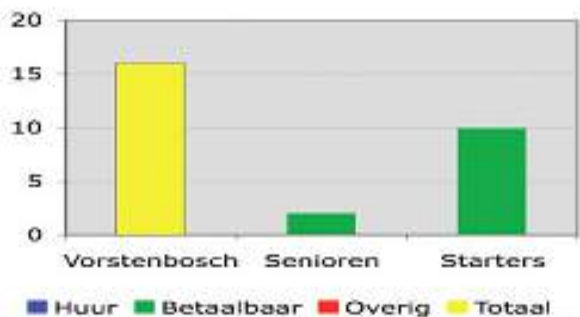
³ Ter vergelijking: de Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding hanteert 308m². Voor het NOC*NSF is dit 286m².

2.3 Wonen

In Vorstenbosch staan binnen de komgrens 440 woningen. In het buitengebied behorend tot Vorstenbosch staan verspreid nog eens 225 woningen. De huizenprijs is vrij hoog, maar niet uitzonderlijk in vergelijking met andere kernen in de omgeving, met een gemiddelde WOZ waarde van € 301.000,- in het dorp. Als men de woningen in het buitengebied in de berekening meeneemt is de gemiddelde WOZ waarde € 332.000,-.

De gemiddelde woningbezetting is in Vorstenbosch 2,5, waarmee het in vergelijking tot andere kleine kernen in de omgeving relatief laag is. Dit wordt mede verklaard doordat Vorstenbosch iets sterker vergrijsd is dan andere kleine kernen van min of meer gelijke omvang. Gezien de te verwachten vergrijzing (toename van 175 personen in de periode 2016-2025) zal deze bezettingsgraad nog iets verder gaan afnemen. Mede hierdoor zal de woningbehoefte minder snel dalen dan de bevolkingsaantallen. Veel mensen in Vorstenbosch hebben een eigen woning. De ver-

houding tussen het aantal huur- en koopwoningen is in Vorstenbosch respectievelijk 24% en 76 % . In Vorstenbosch heeft Mooiland Maasland ongeveer 60 huurwoningen in eigendom en beheer.

De gemiddelde woningbouwopgave voor Vorstenbosch ligt binnen het gemeentebestuur op ongeveer 5 woningen per jaar. Ten aanzien van nieuwbouw is over de afgelopen drie jaar (16 woningen) door de gemeente het volgende geconcludeerd: 'Kwalitatief kan voor de jaren 2006, 2007 en 2008 geconcludeerd worden dat starters conform de ambities uit de Woonvisie 2005-2015 bediend zijn (10 woningen), maar dat de productie van seniorenwoningen achterblijft (2 woningen) '. De vier resterende woningen zijn gerealiseerd in overige categorieën (zie nevenstaande tabel met gerealiseerde woningen 2006-2008).

In 2008 heeft de Dorpsraad een enquête uitgezet onder de inwoners van 55 jaar en ouder met als doel om de behoefte aan seniorenwoningen in beeld te brengen. Van de 296 uitgezette enquêtes zijn er 211 geretourneerd. Van de geënquêteerden blijkt 39% (83 personen) geïnteresseerd te zijn in een geschikte seniorenwoning. Enkele opvallende conclusies: voornamelijk de doelgroep van 75 jaar en ouder heeft op korte termijn grote behoefte aan een moderne huurwoning. Op de middellange termijn (2-10 jaar) bestaat de behoefte vanuit de doelgroep 55 jaar en ouder uit enkele tientallen grondgebonden koopwoningen in de middenklasse (tot 300.000 euro).

4 Binnen de komgrens, doch in het buitengebied is het percentage huurwoningen slechts 15%.

5 Uit: Wonen in Bernheze 2008-2015

Op dit moment wordt de meest recente nieuwbouwlocatie van Vorstenbosch, locatie Bergakkers afgegrond. Verdere uitbreiding ten westen (Hondstraat), noorden (Bergakkers) en ten zuiden (Molenakkers / Korenakkers) van Vorstenbosch wordt bemoeilijkt, door aanwezige hindercirkels en problemen bij het verwerven van bouwgronden. Desondanks zijn medio 2009 twee nieuwe woningbouwinitiatieven voor Vorstenbosch actueel geworden. De gemeente heeft in de zomer van 2009 grond kunnen verwerven aan de Helling. Op deze uitbreidingslocatie worden enkele tientallen woningen voorzien met een primaat voor starters. Ook zullen op korte termijn ongeveer 15 Ruimte-voor-ruimte woningen worden gerealiseerd tussen de Rietdijk en de Peelstraat. De op dit moment in ontwikkeling zijnde structuurvisie voor Bernheze ziet voor Vorstenbosch vooral kansen voor uitbreiding aan de noordzijde (Bergakkers), met ruimte voor dun bouwen in het groen ten westen en ten oosten van Vorstenbosch.

2.4 Werken

De werkgelegenheid in Vorstenbosch is zeer divers en over het algemeen kleinschalig. In Vorstenbosch zijn 107 ondernemingen gevestigd, waarvan een belangrijk deel in de agrarische sector, maar ook een wezenlijk aantal ambachtelijke en dienstverlenende bedrijven. De ambachtelijke bedrijven zijn geconcentreerd rond “het bedrijventerreintje” aan de Peelstraat, maar ook in de oude linten, langs de uitvalswegen van Vorstenbosch. Hier bevinden zich onder andere loonwerkers, houtbewerkings-, hoveniers- en klusbedrijven. Op locatie de Peelstraat is nog enige bedrijfsruimte aanwezig, zeker met het aanstaande vertrek van een groot wegenbouwbedrijf.

Bedrijven gericht op consumptiegoederen zijn vooral te vinden in de Kerkstraat, het Meester Loeffenplein, de Heuvel en de Kapelstraat. Hier bevinden zich onder andere een bakkerswinkel, een slager en een cafetaria. Wat opvalt, is dat vooral in de nieuwere woonbuurten van Vorstenbosch veel dienstverlenende ondernemingen (aan huis) zijn gevestigd.

2.5 Verkeer en vervoer

Vorstenbosch ligt in een spinnenweb van historische wegen. Het heeft daardoor een radiale verkeersstructuur die zich kenmerkt door goede verbindingen met omliggende dorpen. Daarbij zijn alle routes min of meer gelijkwaardig (sinds het nieuwe tracé van de A50 is aangelegd), maar dit is niet altijd zichtbaar in het profiel en de materialisering. Een deel van de radialen is uitgevoerd in asfalt, een ander in klinkers. Dit leidt tot onveilige situaties, waarbij de materiaaluitdrukking een hiërarchie in wegen doet vermoeden, waar deze er niet is. Met name de Kerkstraat is met de komst van de A50 veel minder druk geworden, maar het profiel is daar nog niet op aangepast.

Vorstenbosch ligt in een fraai buitengebied en de historische wegen worden veel gebruikt als (recreatieve) fietsroute. Daarnaast wordt door het dorp de fietsverbinding richting de voorzieningen van Veghel en Uden veel gebruikt. In deze richtingen, als ook naar Nistelrode, liggen vrijliggende fietspaden naast de wegen. In de richting van Heeswijk Dinther en Loosbroek ontbreken fietspaden, terwijl hier juist veel agrarisch verkeer op de relatief smalle wegen rijdt. Het fietspadennetwerk is erg gericht op de verbinding van de dorpen onderling, het verbinden van de dorpen met belangrijke recreatieve gebieden is nog minder goed

ontwikkeld. Zo heeft Vorstenbosch geen fietsroute langs de Leijgraaf of richting Bedafse Bergen. Veel van de fietspaden zijn buiten de kom niet verlicht.

De bereikbaarheid van Vorstenbosch met behulp van openbaar vervoer is beperkt. De Buurtbus, lijn 201, rijdt 1 maal per 2 uur door de kern en is vooral belangrijk voor de verbinding met Veghel. Om in Uden te komen moet worden overgestapt in Nistelrode. De buurtbus rijdt tot 18.00 uur, daarmee biedt het openbaar vervoer vooral 's avonds geen alternatief voor mensen die geen auto hebben. Enig alternatief is een regiotaxi.

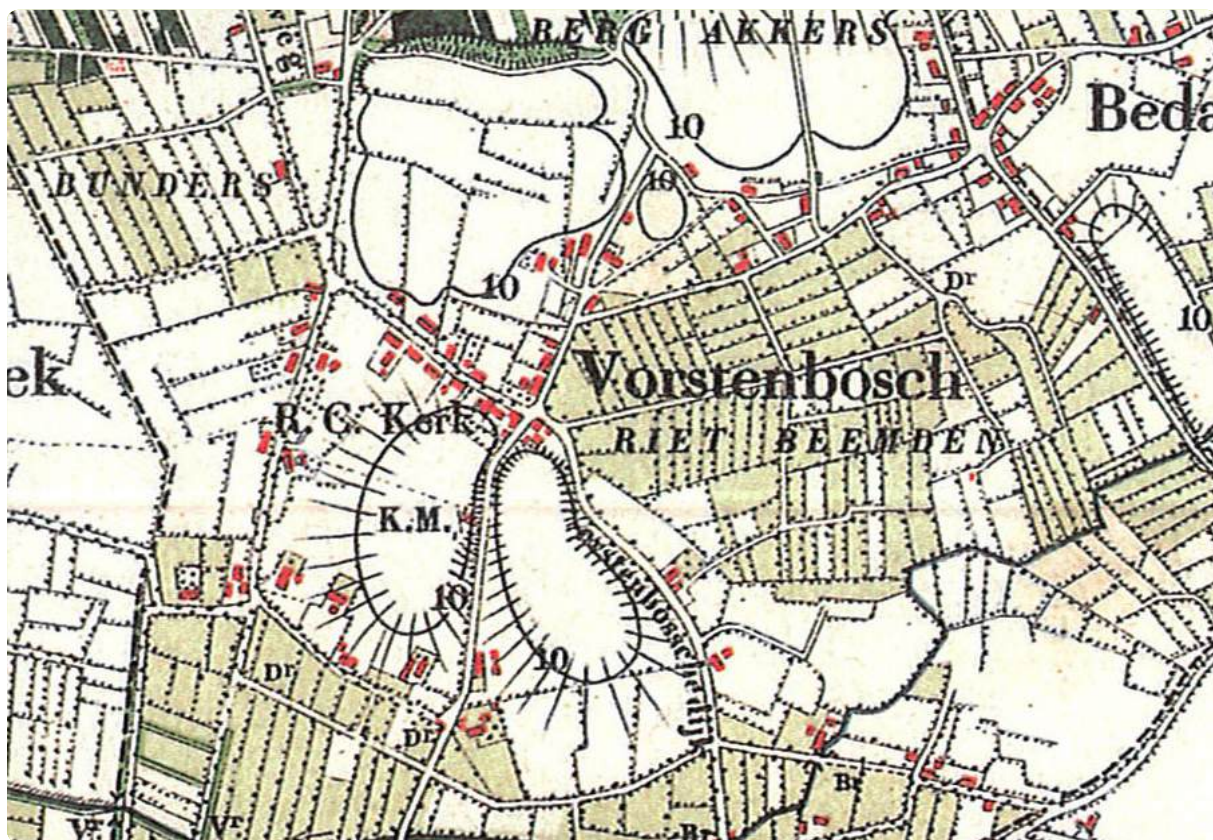
2.6 Dorpsopbouw en openbare ruimte

Vorstenbosch is een Brabants esdorp en is gelegen op de overgang van laaggelegen, natte gronden naar hoger gelegen, drogere gronden. De voornaamste kenmerken van een esdorp zijn, naast de landschapelijke ligging, de oude akkercomplexen ('essen') nabij de dorpskern, en het onregelmatige stervormig vertakte wegenpatroon. Vorstenbosch vormt een klein knooppunt door de vele verbindingen met plaatsen in de omgeving, waaronder de nu bij Vorstenbosch horende buurtschappen Bedaf, Dintherse Hoek en (in iets minder mate) Hazelbergse Broek. Vorstenbosch wordt omringd door verschillende zandlandschappen: in het westen ligt het open dekzandlandschap, in het noorden de uitlopers van bos- en stuifduingebied de Bedafse Bergen, in het oosten kleinschalig cultuurlandschap, en in het zuiden het beekdal van

de Leijgraaf. Opvallende elementen zijn de deels nog aanwezige essencomplexen, de kerk en molen 'de Windlust'.

Vorstenbosch wordt gekenmerkt door het patroon van historische linten die rond de oude akkercomplexen liggen. In die linten staat veel vrijstaande (agrarische) bebouwing. Oude wegen en linten zijn de Heuvel, de Kerkstraat, Kapelstraat, Hondstraat, Broekkant, Rietdijk/Bedafseweg en Oude Veghelsedijk. Tussen 1899 en 1957 zijn de linten verdicht en is er een centrumje ontstaan rondom de kerk bij het centrale kruispunt. Tussen 1957 en 2006 is het gebied tussen de Kapelstraat en de 'Hondstraat' 'opgevuld' met een blokvormige structuur.

In de linten zijn de tuinen redelijk groen, maar de wegen zelf hebben een behoorlijk stenig karakter. Historische wegen en nieuwe woonstraten zijn op basis van de inrichting niet sterk van elkaar te onderscheiden, waardoor het historische karakter van Vorstenbosch slecht beleefbaar is. De wegen zijn over het algemeen verkeersluw en in de openbare ruimte is het daardoor rustig vertoeven. In het dorp liggen drie grotere openbare ruimtes, het Meester Loeffenplein, het pleintje bij de Stuik en het veld aan de Eggerlaan. Vooral de openbare ruimte van de Kerkstraat en het Meester Loeffenplein wordt door veel inwoners van Vorstenbosch genoemd als lelijke plek in het dorp. Dit komt hoofdzakelijk door het brede profiel van de Kerkstraat, het parkeer karakter van het Meester Loeffenplein, het gebruik van asfalt en het ontbreken van groen.

De historische verkaveling is nauwelijks meer zichtbaar en de essen zijn grotendeels volgebouwd. Meer recent is ook tussen de Kerkstraat en Oude Veghelsedijk (de Helling) en ten noorden van de Kapelstraat (Bergakkers) gebouwd. Op de meeste plaatsen gaat het dorp geleidelijk en groen over in het landschap. De overgangen tussen de meer recente uitbreidingen en het landschap zijn echter hard en stenig.

Uit: 'Gebiedsvisie Vorstenbosch', Heusschen Copier 2007.

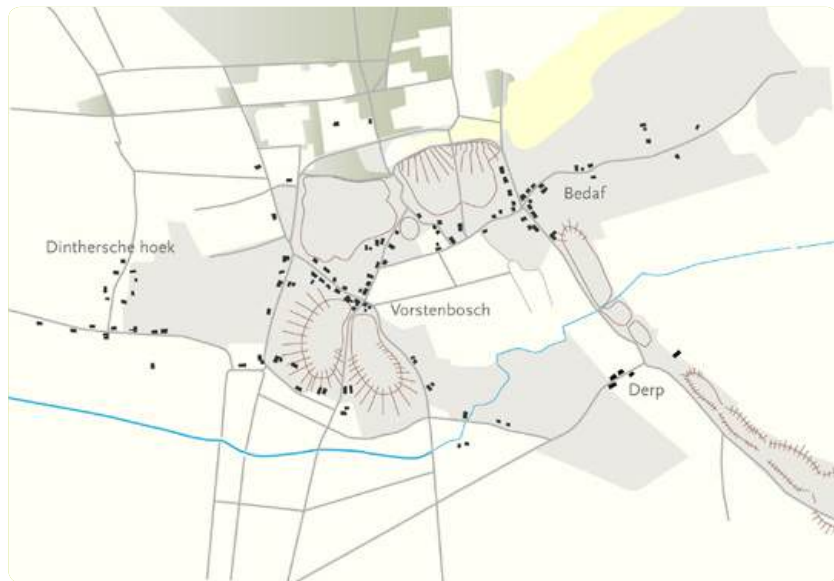
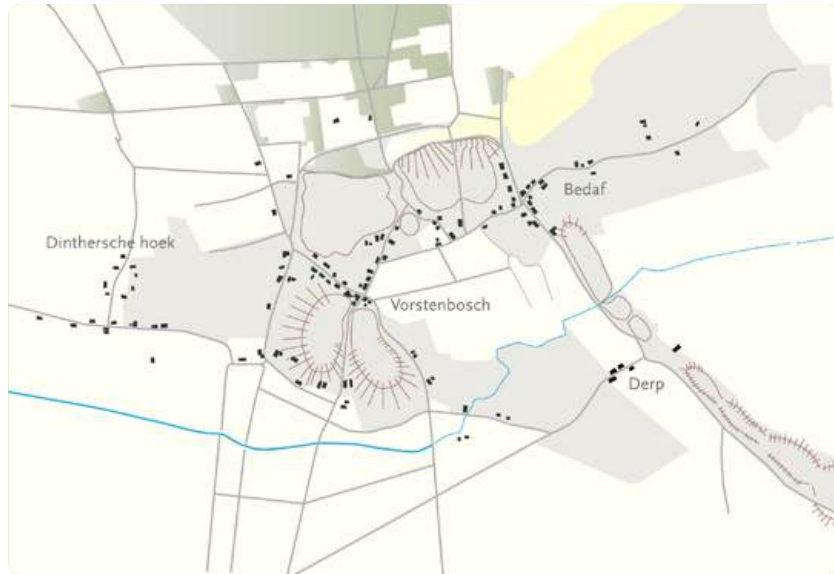
2.7 Buitengebied

Zoals in paragraaf 2.6 al even genoemd, ligt Vorstenbosch te midden van het Brabantse zand-landschap. Door verschuivingen in de aardkorst ligt ten noorden van Nistelrode de hoger gelegen Peelhorst, terwijl het grootste gedeelte van Bernheze in de 'Centrale Slenk' ligt. Ook Vorstenbosch ligt in de Centrale Slenk, een gebied dat in een ver verleden overdekt is geraakt met stuifzand. Het landschap wordt tegenwoordig gekenmerkt door restanten stuifzand / stuifduinen, zandruggen, zandvlaktes en beekdalen. Vorstenbosch ligt met Bedaf en Dintherse Hoek op een dekzandrug, die evenwijdig ligt aan de het beekdal van de Leijgraaf. Ten noordoosten van Vorstenbosch ligt nog een restant van stuifduinen, de Bedafse Bergen. Ten zuiden van de Leijgraaf ligt Hazelbergse Broek in een dekzandvlakte.

Het huidige buitengebied rond Vorstenbosch weerspiegelt nog steeds de landschappelijke opbouw en verscheidenheid. Het is over het algemeen een mooi gebied, met een fraaie afwisseling tussen glooiende velden, akkers, bossen, oude wegen en boerderijen. Het gebied is recreatief aantrekkelijk, in het bijzonder rond de Bedafse Bergen en de Leijgraaf, terwijl grote recreatieve attracties ontbreken. Langs de noord- en zuidrand van de dekzandrug, op de overgang van hoog naar laag, liggen nu delen van de ecologische hoofdstructuur (EHS), met langs de noordrand bosgebieden en de Bedafse Bergen en langs de zuidrand het beekdal van de Leijgraaf. Ten westen en ten oosten van

Vorstenbosch strekt de dekzandrug zich uit. Vroeger waren dit tamelijk kleinschalige landschappen, waar veel boerderijtjes, kronkelende wegen en weg- en kavelbeplantingen voorkwamen. Vooral naar aanleiding van landbouwkundige ontwikkelingen (waaronder diverse ruilverkavelingen) is veel beplanting echter verdwenen en is het landschap meer open geworden. Het gebied ten oosten van Vorstenbosch is nog iets kleinschaliger, wat ook komt door de nabijheid van de Bedafse Bergen en de Leijgraaf. In het meer open landschap van de dekzandvlakte zijn na de tweede wereldoorlog veel nieuwe boerderijen gekomen, zoals bij Hazelbergse Broek. Functioneel agrarisch gebruik bepaalt hier het landschapsbeeld. Dit gebied is aangewezen als landbouwontwikkelingsgebied.

3. Wensbeeld 2020

In dit hoofdstuk staat het wensbeeld van de bewoners van Vorstenbosch verwoord. Hier staan dus de doelen, die de bewoners de komende jaren willen bereiken. De weg waarlangs we deze doelen willen bereiken worden beschreven in hoofdstuk 4, de visie.

Algemeen wensbeeld

In het wensbeeld voor 2020 blijft Vorstenbosch een klein en gezellig dorp, waar het nog steeds prettig wonen en werken is, te midden van een fraai landelijk gebied. Ook over 10 jaar is er een sterke sociale samenhang en gemeenschapszin. Men kent elkaar, ontmoet elkaar regelmatig binnen het actieve verenigingsleven en men kan leunen en steunen op de andere dorpelings. Straten en pleinen zijn in het hart van Vorstenbosch groener ingericht en waar mogelijk worden wegen minder breed, ten gunste van groen en speelruimte. De relatie met het buitengebied is nog sterker geworden, doordat natuur- en landschapsontwikkeling de omgeving nog fraaier heeft gemaakt. Qua woongenot voelen de inwoners zich 'zo vrij als een vogel' en door goede basisvoorzieningen is zowel jong als oud thuis in het dorp.

Een levendig dorp voor iedereen

In 2020 wil Vorstenbosch een dorp zijn, dat rustig doch levendig is. Er is leven op straten en pleinen en binnen het dorp komen allerlei activiteiten en vormen van interactie voor. Er is bovendien een zeer actief verenigingsleven. Om levendigheid te hebben en te houden wil Vorstenbosch een dorp zijn met een breed

samengestelde bevolking. Het dorp wil daarom zowel de doelgroep senioren als jongeren behouden voor de toekomst.

Senioren zullen naar verwachting ook in 2020 een belangrijke spil in het verenigingsleven vormen en behartigen vele sociale belangen van het dorp. Om deze doelgroep -ook op hogere leeftijd- voor het dorp te behouden is het van belang dat het voorzieningenniveau op peil is. Het huidige zorgaanbod voor senioren moet daarom op peil gehouden worden, maar moet ook versterkt worden met dagopvang en een zorgpunt.

Om de senioren voor het dorp te behouden vinden de bewoners het bovendien erg belangrijk dat een inhaalslag op het gebied van seniorenhuisvesting wordt gemaakt. De groei van het aantal seniorenwoningen staat in Vorstenbosch stil, terwijl de behoefte hieraan relatief groot is. Men wil dan ook graag op korte termijn extra woningen bouwen, zowel via sociale woningbouw als in de particuliere sector. Via een uitgebreide enquête hebben (toekomstige) senioren aangegeven de voorkeur te hebben voor kwalitatief goede, grondgebonden woningen in het hart van het dorp. Wonen in combinatie met zorg spreekt velen tot de verbeelding.

Vorstenbosch wil ook aantrekkelijk blijven voor jonge gezinnen, want vooral kinderen zijn een belangrijke aanleiding van sociaal contact en het handhaven van

de basisvoorzieningen. Het dorp wil daarom voldoen de aanbod van betaalbare woningen en wil deze 'starters' de mogelijkheid bieden om te bouwen in eigen beheer. Als het even kan wil Vorstenbosch het bouwen voor alle doelgroepen met elkaar vermengen, zodat de natuurlijke interactie tussen alle leeftijden buiten het verenigingsleven behouden blijft.

Versterken van de voorzieningen

In het wensbeeld van Vorstenbosch beschikt het dorp in 2020 over versterkte sociale en commerciële voorzieningen. Zoals gezegd wil Vorstenbosch een sociaal betrokken dorp zijn voor iedereen! Het is van belang dat de inwoners elkaar kunnen blijven ontmoeten en ook voor elkaar kunnen blijven zorgen. Het optimaliseren van het voorzieningenniveau op het gebied van wonen, zorg en welzijn is een belangrijke voorwaarde om dit te kunnen bestendigen.

Voor Vorstenbosch is het in meerdere opzichten van belang dat er op korte en middellange termijn wordt geïnvesteerd in het voorzieningenaanbod. Hierin zit een grote uitdaging voor het dorp. Vorstenbosch zet in op het maken van slimme combinaties op het gebied van wonen, welzijn en zorg, waarmee doelstellingen zoals sociale samenhang, gemeenschapszin en een evenwichtige bevolkingsopbouw worden behaald. Een eenvoudige voorziening als een sportzaal is door een combinatie met functies als (naschoolse) opvang en cultuur (evenementen) ineens van vitaal belang geworden. Vorstenbosch ziet door het plegen van nieuwbouw hier grote kans voor de toekomst!

Versterking van de sociaal-maatschappelijke voorzieningen bestaat wat Vorstenbosch betreft ook uit het vergroten van de Stuik en het uitbreiden van schoolgebonden activiteiten. Ook staat een nieuwe sport-

zaal die multifunctioneel is hoog op de wensenlijst. De wens is om in deze nieuwe ruimte diverse functies en activiteiten onder te brengen voor diverse doelgroepen. Hierbij wordt gedacht aan een oefenruimte voor de muziekvereniging, de naschoolse opvang van de BSO, bewegingsactiviteiten voor ouderen, nieuwe sportactiviteiten, uitvoeringen van de fanfare en evenementen. Door de nieuwe sportzaal te koppelen aan de Stuik ontstaat er een aantrekkelijke voorziening waar jong en oud elkaar nog vaker zal ontmoeten. Versterkt met woningbouw voor senioren en eventueel starters, zorgvoorzieningen en een aantrekkelijke openbare ruimte is in de toekomst een levendig en sociaal Vorstenbosch behouden gebleven.

Naast de sociale kant wil Vorstenbosch ook de commerciële voorzieningen behouden en versterken. Op dit moment heeft Vorstenbosch nog een redelijk aanbod van winkels die bewoners willen behouden. Alleen het aanbod van veel dagelijkse benodigdheden ontbreekt. Vorstenbosch heeft daarom in 2020 een aantrekkelijke doch bescheiden winkelomgeving aan een heringerichte Kerkstraat en Meester Loeffenplein, waar wellicht ook een kleine supermarkt een plaats heeft gevonden. En ook de Kapel en de dorpscafés leveren met een passende uitbater een bijzondere bijdrage aan het sociaalcommerciële aanbod.

Naast de voorzieningen in het centrum gaat Vorstenbosch ook in de komende jaren met de tijd mee. Zo geven bewoners aan behoefte te hebben aan moderne communicatiemogelijkheden via aansluiting op glasvezelnet. Ook is er behoefte aan een goede busverbinding. Deze draagt bij aan de vitaliteit van het dorp. Nieuwe voorzieningen die verder worden gewenst zijn: een kiosk en betere verlichting van het buitengebied (vooral langs de fietspaden).

De accommodaties van verenigingen zijn in Vorstenbosch zeer goed en moeten dat ook in de toekomst blijven. Het dorp heeft ten aanzien van het verenigingsleven bescheiden wensen, zoals een groter podium en een geschikte oefenruimte voor de muziekvereniging. Zeer veel belang wordt echter gehecht aan het vervangen van de accommodatie van vereniging Jong Nederland. Deze vereniging is een belangrijke vereniging als het gaat om jeugdactiviteiten en is zeer belangrijk voor het binden van jongeren aan Vorstenbosch. In tegenstelling tot de andere verenigingsaccommodaties verkeert het huidige gebouw in zeer slechte staat. Het dorp heeft in het belang van continuïteit ook behoefte aan het combineren van de activiteiten van Jong Nederland met die van Stichting Jeugdbelangen.

Een compact dorp met groene 'clusters'

Om zoveel mogelijk mensen in Vorstenbosch te kunnen houden, wordt het van belang gevonden dat er voldoende en afwisselende woonruimte in het dorp wordt geboden. Dit geldt in het bijzonder voor de jongere en oudere doelgroepen, maar ook voor het 'middensegment'. Op dit moment wordt er onvoldoende gebouwd om alle bewoners voor Vorstenbosch te behouden en daar moet in de komende tien jaar verandering in komen.

Zowel binnen als aan de randen van Vorstenbosch liggen meerdere locaties waar gesproken wordt over mogelijke herontwikkeling voor woningbouw. Concreet gaat het over de locatie van Manege Avenir, ruimtevoor-ruimte woningen aan de Rietdijk en vervanging van de seniorenwoningen aan het Liebrechtsplein. Mooiland Maasland zou haar huidige woningaanbod aan het Liebrechtsplein moeten vernieuwen, zodat die voldoet aan de eisen van deze tijd, in combinatie met

woonzorgvoorziening. Ook herontwikkeling van locaties van (te) groot geworden bedrijven en een enkele voormalige agrarische locatie vormen een ontwikkelingskansen. Milieuhinder aan de rand van het dorp wordt in het wensbeeld van Vorstenbosch teruggedrongen, waardoor bovendien eerdere bouwlocaties kunnen worden afgerond, waaronder Molenakkers/Korenakkers en ook de recente nieuwbouwlocatie Bergakkers. Aanvullend daarop is de uitbreidingslocatie op De Helling een kansrijke plek voor het zelf bouwen van starterswoningen op korte termijn. Een andere mogelijkheid voor jongeren is het splitsen of nieuw bouwen van langgevelboerderijen, bijvoorbeeld in de Hondstraat.

Belangrijke kwaliteit van het wonen in Vorstenbosch is de nabijheid van een aantrekkelijke, groene omgeving. Binnen het dorp zelf is dat de groene ruimte aan de Rietdijk, die door de natte ondergrond altijd onbebouwd is gebleven. Niet alle inwoners van Vorstenbosch zijn dan ook voorstander van bouwplannen aan de Rietdijk; zij behouden liever deze landelijke groene ruimte in het dorp. Anderen zien in deze locatie juist een mogelijkheid om te bouwen voor starters en bedrijven.

Bijzonder onderdeel van het dorp Vorstenbosch zijn de bebouwingsconcentraties 'de Brakken', Dintherse Hoek en in mindere mate het Hazelbergse Broek. Deze bebouwingsconcentraties liggen net buiten de kern Vorstenbosch maar worden door de bewoners unaniem gezien als onderdeel van het dorp. Traditioneel komen in deze clusters veel agrarische bedrijven voor. Vorstenbosch verwacht dat het aantal agrarische bedrijven in deze clusters verder zal afne-

men, waardoor de functie wonen steeds belangrijk gaat worden. Vorstenbosch ziet hier dan ook kansen voor bijzonder wonen in voormalige boerderijen, te midden van een fraaie groene omgeving. Dit geldt voorlopig echter niet voor het Hazelbergse Broek, dat in het landbouwon ontwikkelingsgebied ligt.

Wonen en werken in balans

Vorstenbosch is een dorp waar naast gewoond ook gewerkt wordt. Veelal gaat het om kleine ambachtelijke bedrijfjes en dat willen de bewoners van Vorstenbosch graag zo houden. De activiteit en economische impuls die deze bedrijvigheid met zich meebrengt wordt als waardevol ervaren. Bedrijven spelen een belangrijke rol bij het in stand houden van het sociale- en verenigingsleven. Op sommige plaatsen zijn bedrijven zeer groot geworden, waardoor soms enige overlast wordt ondervonden. Bewoners willen bedrijvigheid op kleine schaal graag vasthouden, maar wil dat er in de toekomst beter wordt toegezien op het tegengaan van groei die niet passend is binnen het dorp. Om bedrijven wel een toekomst te bieden is in het wensbeeld een verzamellocatie voor kleine bedrijven opgenomen.

Een andere veel voorkomende vorm van bedrijvigheid rond Vorstenbosch is die van de agrarische sector. In het verleden had Vorstenbosch als dorp sterke banden met de agrarische sector, maar die banden zijn gedeeltelijk verdwenen. De voornaamste band die er is, is het feit dat de agrariërs mede het door de bewoners van Vorstenbosch hoog gewaardeerde buitengebied beheren. Vorstenbosch wil deze band dan ook in stand houden en waar mogelijk versterken.

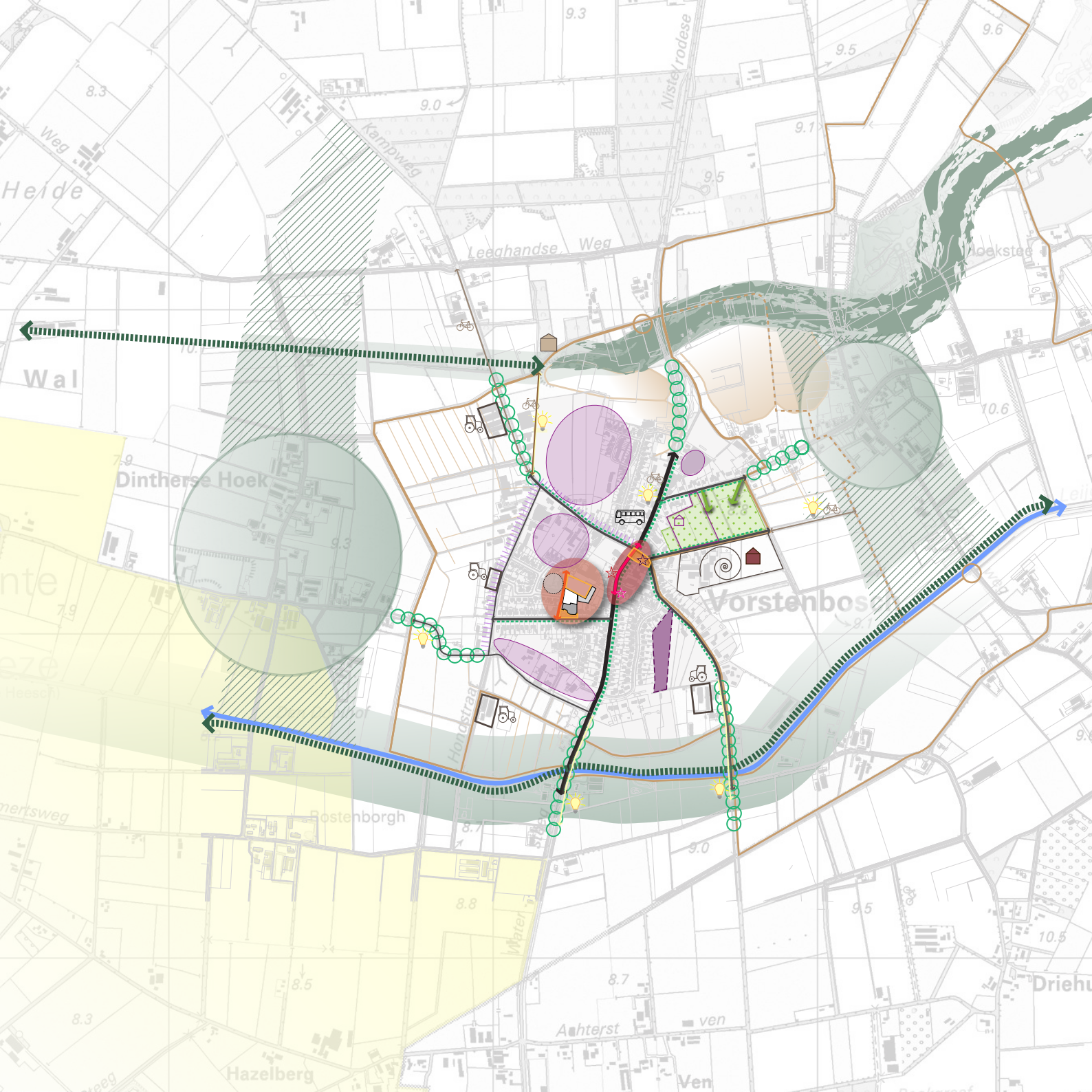
De keerzijde van de intensieve agrarische sector rond Vorstenbosch, namelijk verstening van het buitengebied, toenemend zwaar verkeer, het kapot rijden van wegen en wegbermen en vooral milieuhinder (stank), is voor veel bewoners van Vorstenbosch een grote zorg. Sommigen ervaren de schaalvergroting in de landbouw zelfs als grote bedreiging van het woongebied. Vorstenbosch wil dan ook dat de nadelige effecten in de directe nabijheid van woongebieden zoveel mogelijk worden teruggedrongen.

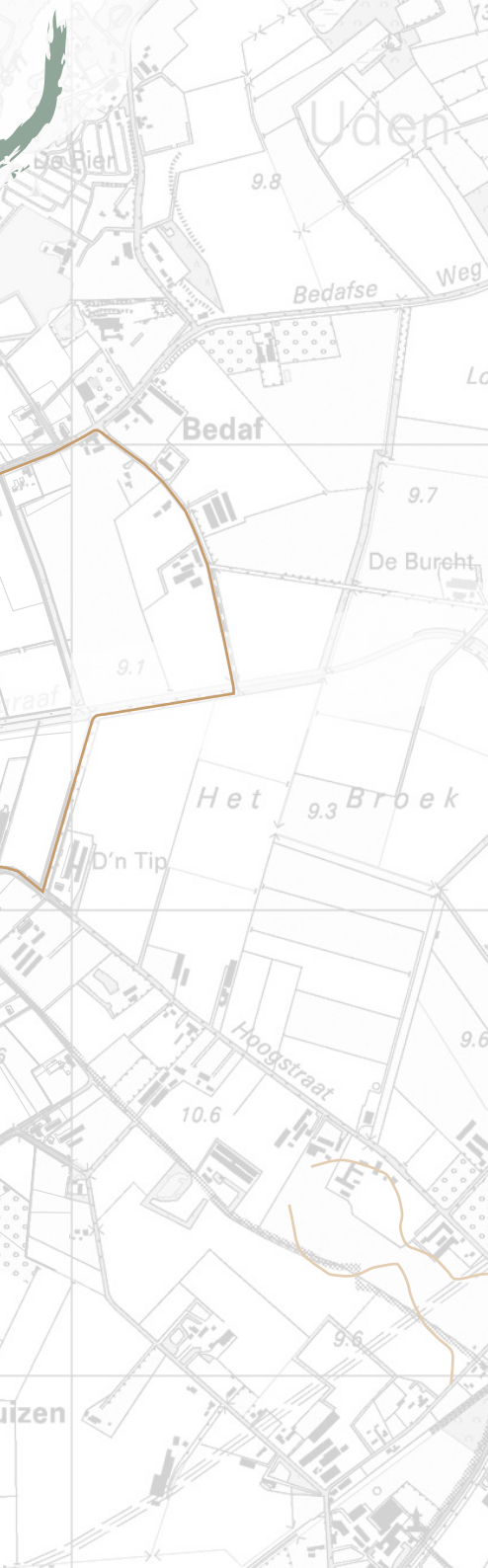
Trots op het buitengebied

De bewoners van Vorstenbosch woonden al in een fraaie omgeving, maar wonen in 2020 zo mogelijk in een nog mooier buitengebied. In het wensbeeld zijn de ecologische verbindingen rond de Leijgraaf en de

Bedafse Bergen volledig gerealiseerd en zijn paden en onverharde wegen verder aangevuld met ommetjes en fiets- en wandelroutes. Ter versterking van de twee ecologische zones is het landschap ten westen en ten oosten van Vorstenbosch versterkt met landschapselementen en agrarische bedrijven zijn verwijderd uit het beekdal van de Leijgraaf. Zo gaan versterking van het (historische) landschapsbeeld, het vergroenen van de woonclusters rond Vorstenbosch en het terugdringen van de zichtbaarheid van agrarische gebouwen hand in hand. Historische gebouwen zijn behouden gebleven en bepalen mede het beeld van het buitengebied. Recreatie en toerisme nemen in Vorstenbosch een bescheiden plaats in en is vooral gericht op het op extensieve wijze beleven van het landschap. Rust en groene ruimte staat voor Vorstenbosch voorop.

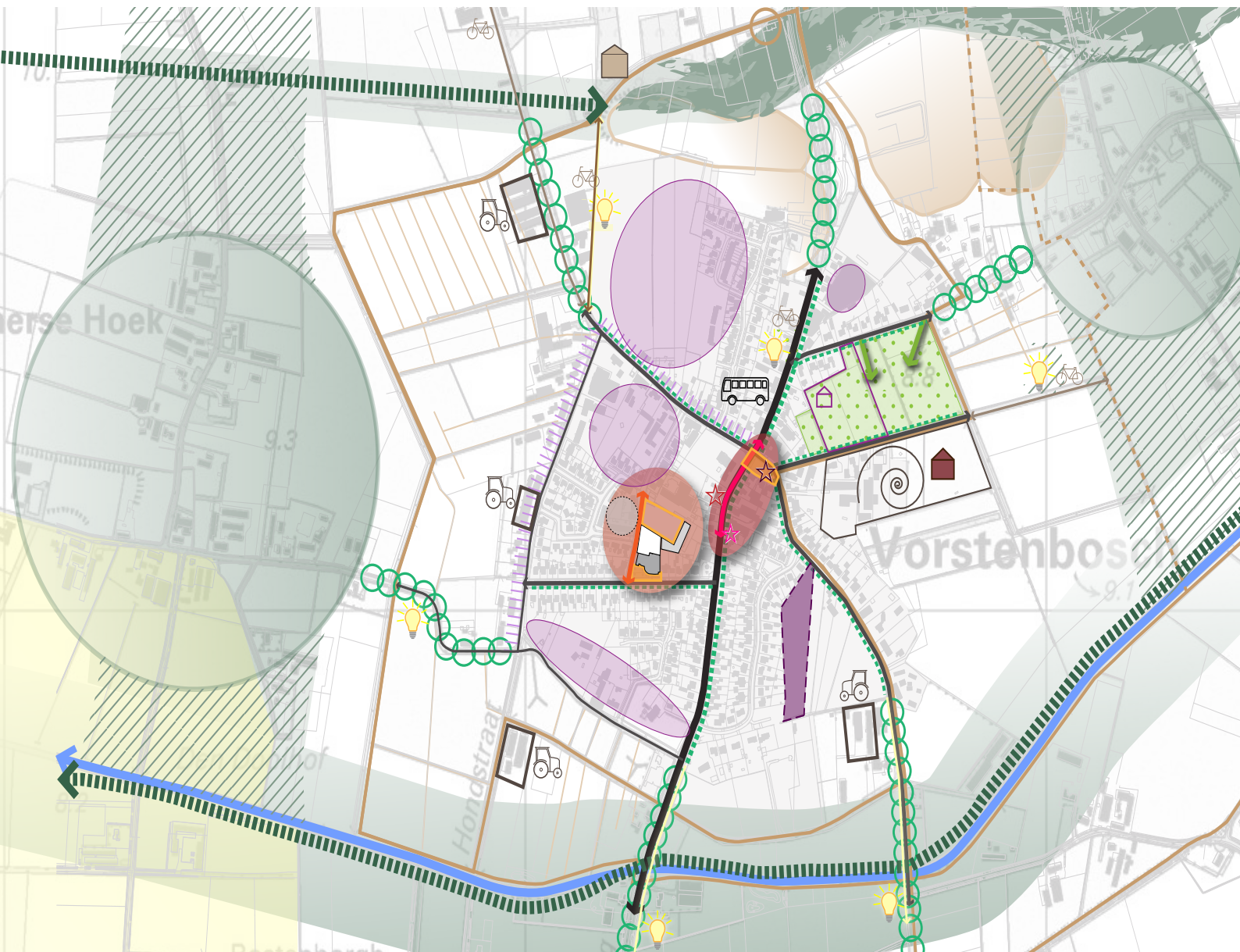

	Dorpscafé
	Kapel; nieuwe functie geven
	Herinrichting Meester Loef- fenplein
	Verbreding samenwerking ondernemers
	Nieuwbouw blokhut
	Mogelijkheid functiewijziging
	Bedrijvencluster met Bedrijfsverzamelgebouw
	LOG

Legenda	
	Bedafse bergen
	Ecologische verbindingszone
	Groene carré
	Groene satelliet (ruim wonen in het groen)
	Behouden oude akker- complexen
	Historisch landschap herstellen
	Wegen buiten centrum met laanbeplanting
	Centrumwegen met passende beplanting
	Nieuwe routes (langzaam verkeer)
	Ontbrekende verbinding route
	Goed verlichtten fietspaden
	Mogelijke toekomstige (fiets)route
	betere bus- verbindingen
	Natte groene zone; bebouwen?
	Mogelijke in- en uitbreidingslocaties
	Uitbreidingslocatie 'de Helling'
	Kans voor vernieuwing / inbreiding
	Dorpshart; sociaal centrum
	Dorpshart; commercieel centrum met centrumas
	Herinrichting / aandacht openbare ruimte
	Nieuwbouw sporthal en seniorenwoningen aan Stuik
	Herinrichting plein bij 'de Stuik'
	Herstructurering senioren- woningen

4. Visie Vorstenbosch 2020

In dit hoofdstuk wordt het wensbeeld van Vorstenbosch uitgewerkt in een visie op de toekomst. Om de visie overzichtelijk te maken is deze themagewijs uitgewerkt. Er worden dwarsverbanden gelegd tussen de thema's, om de integraliteit van de onderwerpen te laten zien. De volgende thema's komen aan bod:

- Het sociale leven.
- Voorzieningen.
- Wonen.
- Werkgelegenheid.
- Verkeer en vervoer.
- Openbare ruimte.
- Het buitengebied.

4.1 Het sociale leven

Sociaal en levendig, samen zijn en samen doen!

Voor Vorstenbosch is het erg belangrijk om de sociale band en sterke gemeenschapszin die er is ook voor de toekomst te behouden. Daartoe is het belangrijk dat alle Vorstenboschenaren, ook jong en oud, er naar hun zin kunnen blijven wonen en dat het voorzieningenniveau op het gewenste niveau wordt gebracht. De visie zet daarom in op een breed samengestelde bevolking met bijpassend woningbestand en de realisatie van een sociaal dorpshart met verbrede voorzieningen, waar het sociale- en verenigingsleven zich maximaal kan ontwikkelen.

De sociale samenhang in Vorstenbosch krijgt vooral op twee manieren vorm. Enerzijds is er een sterk verenigings- en activiteitenleven, waar veel dorpsbewoners elkaar ontmoeten. Afhankelijk van de vereniging en de activiteit, vinden allerlei ontmoetingen tussen bewoners van alle leeftijden plaats, waardoor vrijwel iedereen elkaar kent. Deze 'natuurlijke vermenging' van bewoners is ook terug te vinden op buurtniveau. In de buurten wonen veelal mensen van verschillende leeftijden door elkaar heen, waardoor er nauwelijks sprake is van sociaal te onderscheiden buurtgroepen. Vorstenbosch kent dus een sterke sociale integratie en die wil het dorp ook in de toekomst behouden. De uitdaging is om het sociale leven een nog meer centrale plek binnen het dorp te geven.

Het centrale motto voor Vorstenbosch is: 'sociaal en levendig, samen zijn en samen doen!'.

Om dit motto in stand te kunnen houden speelt behoud van inwoners door goede huisvesting, goede voorzieningen en een prettige woonomgeving een belangrijke rol. In mindere mate speelt ook dat nog meer vrijwillige inzet nodig zal zijn om Vorstenbosch levendig te houden. De bovengenoemde sociale thema's staan dus niet op zich, maar hebben raakvlakken met:

- Een evenwichtige bevolkingsopbouw
- Centraal aangeboden voorzieningen voor jong en oud (zie 4.2)
- Continuïteit van de inzet van vrijwilligers
- Voldoende en de juiste huisvesting (zie 4.3)

- Werkgelegenheid en ondersteuning van het sociale leven door bedrijven (zie 4.4)
- Een prettige woonomgeving zowel binnen als buiten het dorp (zie 4.6 en 4.7)

Evenwichtige bevolkingsopbouw

Het is voor de toekomst van Vorstenbosch van belang dat de doelgroepen jongeren en ouderen behouden blijven voor het dorp om het sociale karakter en het gemeenschapsgevoel te kunnen waarborgen. Een evenwichtige bevolkingsopbouw wordt nagestreefd, omdat dit op de langere termijn de beste garantie biedt voor een afwisselende leefomgeving en een levendig dorp, waar iedereen zich thuis kan voelen. Zo zijn ouderen niet alleen actief in het verenigingsleven, zij leveren ook een belangrijke bijdrage in het zorgaanbod van het dorp. Op dit moment dreigt een beperkt aanbod aan seniorenwoningen echter het vertrek van ouderen naar andere dorpen te veroorzaken. Dit wordt bovendien versterkt door het ontbreken van enkele voorzieningen, waaronder dagopvang en een kleine supermarkt. Voor ouderen is het van belang dat de zorg zo dichtbij mogelijk bij de woonomgeving wordt aangeboden. Het behoud van deze doelgroep kan worden nagestreefd door:

- Het realiseren van nieuwe voorzieningen in de nabijheid van seniorenwoningen.
- Extra en betere seniorenwoningen te bouwen in het centrum van Vorstenbosch.
- Ontmoetingen tijdens activiteiten en in de openbare ruimte te stimuleren.

Jongeren zijn van groot belang voor de levendigheid op straat, het verenigingsleven en de doorstroming binnen het vrijwilligerswerk en kunnen in de toekomst zorgen voor de aanwas die het dorp nodig heeft voor het voortbestaan van verenigingen en voorzieningen

zoals de basisschool. Voor het behouden van jongeren in Vorstenbosch is het vooral van belang om voldoende woningen aan te bieden en het huidige aanbod van kinderopvang en naschoolse opvang te handhaven voor de toekomst. (zie 4.2)

Bouwen in een mix van doelgroepen

Om de bovengenoemde groepen binnen de dorpsgrenzen te houden is het voorzien in de woonbehoefte dus van groot belang. Vorstenbosch zet in op het bouwen van betaalbare woningen voor jongeren (starters) en het realiseren van moderne seniorenwoningen. Beide doelgroepen hebben aangegeven de voorkeur te hebben voor grondgebonden woningen. Het uitgangspunt is hierbij dat er zoveel mogelijk wordt gestreefd naar een mix van doelgroepen en het bouwen van seniorenwoningen in de nabijheid van voorzieningen. In paragraaf 4.3 wordt het onderwerp wonen verder uitgediept.

4.2 Voorzieningen

Hoewel Vorstenbosch op dit moment al beschikt over een mooi voorzieningenpakket, is dit pakket onvoldoende om alle inwoners op iets langere termijn vast te kunnen houden, iets wat om sociale redenen wel gewenst is. Vorstenbosch wil daarom extra voorzieningen realiseren op het gebied van zorg, waardoor ouderen en ouders met kinderen langer in Vorstenbosch kunnen en willen blijven wonen. Behoud van de huidige commerciële voorzieningen (winkels, de kroeg, etc.) moet ook bijdragen aan dit doel. Bovendien wil Vorstenbosch de ruimtevraag vanuit verenigingen en activiteiten beter gaan faciliteren, zodat het 'samen zijn en samen doen' zowel ruimtelijk als financieel mogelijk blijft of zelfs versterkt wordt.

Vorstenbosch stelt daarom voor om het bestaande dorpshart te versterken door aan de ene kant de sociaal-maatschappelijke voorzieningen te bundelen rondom de Stuik (het sociale hart) en deze te combineren met seniorenwonen (zie paragraaf 4.3). Anderzijds stelt Vorstenbosch voor om de commerciële voorzieningen te bundelen langs de Kerkstraat en het Meester Loeffenplein (het commerciële hart). Doel is om in 2020 een herkenbaar dorpshart te hebben met twee gezichten: een sociaal en een commercieel gezicht.

Het sociale hart; verbrede multifunctionele accommodatie

De huidige voorzieningen zoals de gymzaal, de basisschool Op Weg en gemeenschapshuis de Stuik kunnen op dit moment onvoldoende ruimte bieden aan gewenste voorzieningen en activiteiten, of ze voldoen niet meer aan de eisen van de tijd. Deze voorzieningen staan ruimtelijk los van elkaar en zijn ook inhoudelijk niet sterk met elkaar verbonden. Voor het binden en verbinden van inwoners is het echter van belang dat ze elkaar kunnen ontmoeten. Het dorp ziet daartoe goede mogelijkheden door het verbreden van gemeenschapshuis de Stuik en het realiseren van een nieuwe multifunctionele sportvoorziening ter vervanging van het sterk verouderde gymzaaltje. De grote opgave voor Vorstenbosch is om dit niet los van elkaar te ontwikkelen, maar juist integraal! Vorstenbosch zet dus in op een slimme combinatie van zorg welzijn en wonen, zodat sociaal-maatschappelijke doelstellingen als sociale samenhang en ontmoeting worden behaald.

Concreet stelt Vorstenbosch voor om de nieuwe sportvoorziening of sportzaal te bouwen achter en aan de Stuik (op het terrein waar nu een woning staat). De sportzaal moet voldoen aan de minimale afmeting die

wordt gehanteerd door de Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding en zal derhalve minimaal 22 bij 14 meter groot zijn. Samen met een iets uit te bouwen Stuik (door uitbreiding in het verlengde van de kinderopvang) kan een multifunctioneel complex ontstaan, waarbij ook de sportzaal zelf multifunctioneel inzetbaar zal worden. Voor de sportzaal wordt daarom gedacht aan een snel plaatsbare ‘evenementenvloer’ en een verlenging van de zaal met een vast podium van 10 bij 14 meter. Dit podium is nodig om diverse optredens mogelijk te maken en vooral om een passende ruimte te bieden aan de slagwerkgroep en fanfare. Overdag zal de podiumruimte gebruikt gaan worden als locatie voor buitenschoolse opvang. De nieuwe multifunctionele voorziening zal aan alle doelgroepen (jong en oud) en diverse functies (opvang, zorg, recreatie, educatie) onderdak kunnen bieden. Vorstenbosch wil hiermee op slimme wijze voldoende gebruik, gezamenlijk beheer en een sluitende exploitatie combineren.

Ten opzichte van het huidige gebruik (zie paragraaf 2.2), wil Vorstenbosch:

- meer ruimte bieden aan het groeiend aantal leden van de KBO;
- passende oefenruimte en opslagruimte bieden aan de slagwerkgroep en de fanfare;
- het podium vergroten ten behoeve van o.a. de carnavalsvereniging;
- buitenschoolse opvang bieden voor kinderen van de basisschool, waarmee tevens een deel van het ruimteprobleem van de school kan worden opgelost;
- dagopvang voor ouderen gaan faciliteren;
- passende ruimte bieden aan bewegingsonderwijs voor de basisschool en voor ouderen;
- ruimte bieden aan binnensporten zoals volleybal en zaalvoetbal voor pupillen;

- evenementen in of vanuit de sportzaal mogelijk maken. Gedacht wordt aan carnaval, musicals vanuit de basisschool, concerten, etc.;
- de maatschappelijke horecafunctie van de Stuijk een meer centrale positie geven. Deze functie moet aansluiten bij de activiteiten die daar plaatsvinden en dus primair sociale-, culturele- en mogelijk later sportieve activiteiten ondersteunen.

Het hele gebied in de nabijheid van het gemeenschapshuis wordt zo het sociale hart van het dorp waarbinnen volop ruimte is voor ontmoeting, zorg, wonen, opvang, recreatie voor jong en oud!

Het commerciële hart; bundeling van voorzieningen

Naast de sociale kant van het hart, wil Vorstenbosch ook een commercieel gezicht behouden. Op dit moment heeft Vorstenbosch nog een redelijk aanbod van winkels die bewoners willen behouden. Alleen een supermarkt ontbreekt. Vorstenbosch gaat in haar visie uit van een aantrekkelijke doch bescheiden winkelomgeving aan een heringerichte Kerkstraat en Meester Loeffenplein. Bewoners zien mogelijkheden in het vergroten van de samenwerking van winkels, waarbij meerdere winkels proberen om het assortiment wat uit te breiden. Dit heeft met name voor de doelgroep ouderen een belangrijke functie als het gaat om sociaal contact en het voorzien in de dagelijkse behoefte. De dorpsraad gaat zich inspannen om te onderzoeken welke kansen er liggen voor verbreding van het winkelassortiment, zowel voor de ondernemers als voor Vorstenbosch.

Ook de Kapel en de dorpscafé's leveren een bijzondere bijdrage aan het sociaalcommerciële aanbod. Straten en pleinen zijn in dit hart van Vorstenbosch groener ingericht en waar mogelijk worden wegen minder breed, ten gunste van groen en speelruimte.

De Kapel als verbindende schakel

Een bijzondere ontwikkelingsmogelijkheid in de Kerkstraat is de Kapel. Zoals in hoofdstuk 2 is toegelicht, is de Kapel onlangs in handen gekomen van Mooiland Maasland. Door de Initiatiefgroep Kapel is de afgelopen twee jaar een sociaal-maatschappelijk draaiboek opgesteld voor het gebruik van de Kapel, waarbij met Mooiland Maasland is afgesproken, dat het programma zal worden gefinancierd vanuit een commerciële functie in een nieuw te bouwen aanbouw aan de Kapel. Binnen deze visie zou de Kapel daarmee de verbindende schakel worden tussen het sociale en commerciële hart van Vorstenbosch. De ontwikkeling biedt meerdere kansen, maar daar stelt Vorstenbosch wel enkele randvoorwaarden aan:

- De nieuwe functies van de Kapel en de nieuwe aanbouw dienen niet strijdig te zijn met het gewenste gebruik van de Stuijk.
- De kosten voor het gebruik van de Kapel moeten redelijk zijn en mogen niet remmend werken op de vraag door diverse gebruikers.
- Vorstenbosch wil dat het aanzicht van de Kapel ongewijzigd blijft en dat eventuele nieuwbouw geen afbreuk doet aan het dorpsse aanzicht.
- De aanbouw dient een relatie aan te gaan met het pad dat achter de Kapel langs loopt, waardoor dit pad een meer openbaar karakter krijgt.
- De aanbouw mag geen negatieve invloed hebben op de kloostertuin, maar heeft indien mogelijk juist een positieve invloed op de beleefbaarheid en toegankelijkheid van de tuin.

Vorstenbosch zelf zorgvoorzienend

De afgelopen 5 jaar zijn er door zelfwerkzaamheid diverse voorzieningen gerealiseerd op het gebied van zorg en opvang. De werkgroep, later de stichting Zorgvoorzieningen genoemd, heeft hier een grote

rol in vervuld. In de toekomst zullen de zorgvragen verder gaan toenemen als gevolg van de vergrijzing. Meer inwoners zullen zorgbehoevend gaan worden en Vorstenbosch wil die zorg graag zoveel als mogelijk aan haar inwoners aanbieden. Vorstenbosch zet daarom in haar visie in op uitbreiding van het zorgaanbod met dagopvang (dagbesteding, dagbehandeling) voor licht zorgbehoevende ouderen in de vernieuwde Stuik en het realiseren van woonzorgvoorzieningen in de nabijheid hiervan. In de toekomst zullen steeds meer ouderen voor hun partner moeten gaan zorgen. Het aantal mantelzorgers zal gaan stijgen. De behoefte aan het ontlasten van de mantelzorgers in de zorgtaak zal dus toenemen. Door dagopvang krijgen de partners even tijd voor zichzelf en kan de partner die licht zorgbehoevend is toch dicht bij huis worden opgevangen. Voor de onlangs opgerichte Stichting Zorgvoorzieningen ligt hier een taak om de behoefte in beeld te brengen en de mogelijkheden hiervoor te verkennen bij de zorginstellingen, de woonzorgboerderij, de woningcorporatie en vrijwilligers. Daarbij kan wellicht samenwerking worden gezocht met Bernezorg en d'n Hoek in Loosbroek, waar ook gezocht wordt naar versterking van de zorg via dagopvang. De gemeente zou vanuit de WMO een en ander kunnen faciliteren.

Openbaar vervoer

Voor de leefbaarheid van het dorp is het van belang dat voorzieningen, zoals scholen en ziekenhuizen, goed bereikbaar zijn voor de doelgroep jongeren en ouderen. Vorstenbosch zet in haar visie in op verbetering van de bereikbaarheid per bus. Dit komt in paragraaf 4.5 verkeer en vervoer aan de orde.

4.3 Wonen

In paragraaf 4.1 is al aangegeven dat een evenwichtige bevolkingsopbouw een van de belangrijke doelen van Vorstenbosch is en dat een passend woningaanbod noodzakelijk is om dat doel te kunnen behalen. De opgave voor Vorstenbosch bestaat dan ook uit het versneld laten groeien van het dorp, door op korte termijn te bouwen voor de doelgroep jongeren en ouderen. Daarbij wil het dorp bouwen op die plaatsen die het best passen bij deze doelgroepen. Voor ouderen is dat binnen het sociale hart, voor starters liggen er goede mogelijkheden op de Helling. Voor de komende tien jaar wordt in deze visie tevens het 'afbouwen' van Vorstenbosch mogelijk gemaakt, door milieu- en eigendomsbelemmeringen in de noordelijke en zuidelijke dorpsrand weg te nemen. Door te kiezen voor inbreidings- en afrondingslocaties kiest Vorstenbosch voor een toekomst van te saneren milieuhinder en een concentrisch, compact dorp met een sterke ruimtelijke en sociale samenhang.

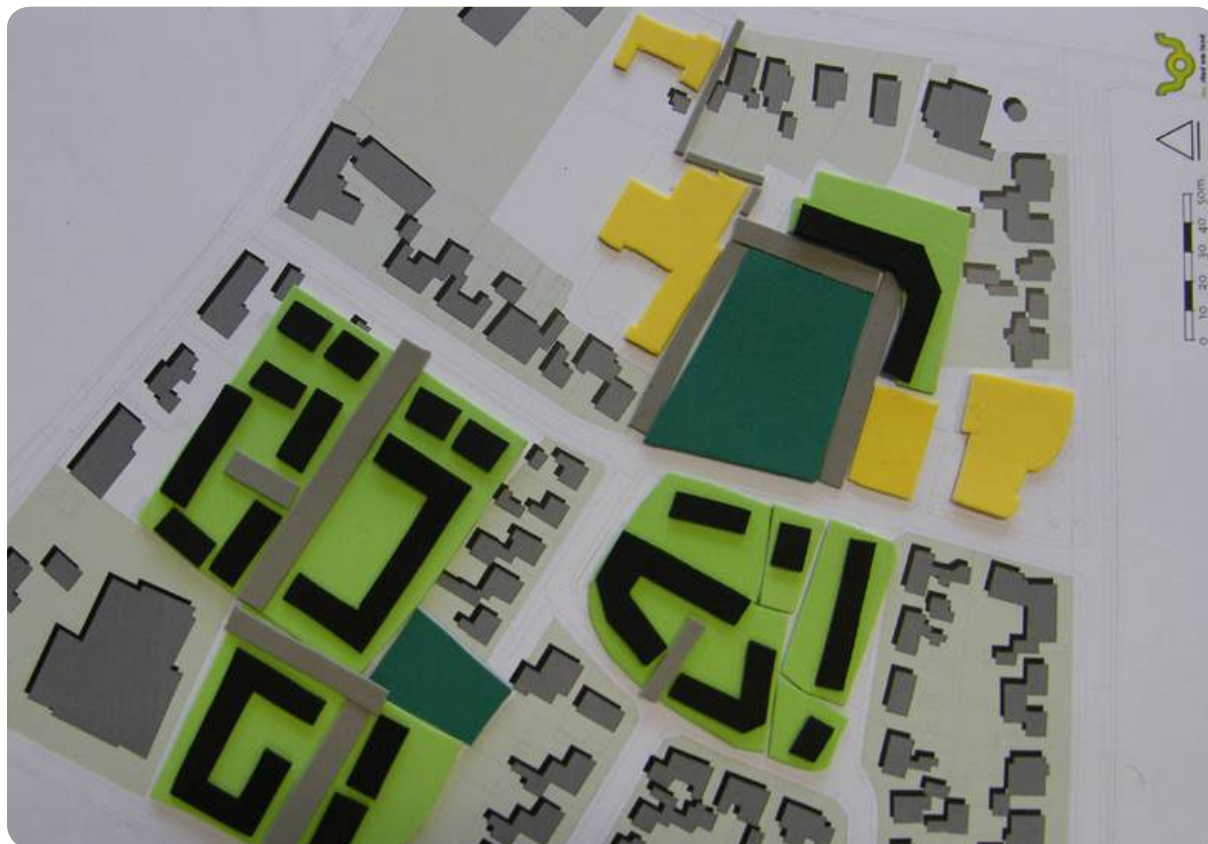
Seniorenwonen

Vorstenbosch wil ouderen langer kunnen vasthouden binnen Vorstenbosch, door een passende woning aan te bieden in combinatie met de nabijheid van (zorg-)voorzieningen. Alleen door een combinatie van de juiste woning met de juiste zorg is het voor de oudere inwoners immers mogelijk om zelfstandig te blijven wonen. Vorstenbosch wil daarom in de nabijheid van de Stuik / omgeving Eggerlaan extra seniorenwoningen (laten) realiseren. In aanvulling op het plan om een sportzaal te gaan combineren met de Stuik, liggen er goede kansen om achter de Stuik en op de plaats van de huidige gymzaal, 6 tot 8 grondgebonden seniorenwoningen te bouwen. Met deze woningen kan bovendien een aantrekkelijk voorkant worden

gemaakt naar het speelveld en de school, waardoor meer sociale controle zal ontstaan en ouderen een levendige doch rustige woonomgeving hebben.

Bijkomend positief effect is ook dat de bouw van seniorenwoningen terugverdiencapaciteit kan opleveren voor zowel de gemeente (eigenaar van de grond) als de corporatie (project-ontwikkelaar). Hierdoor kan enig financieel draagvlak worden gecreëerd voor de realisatie van de nieuwe multifunctionele accommodatie

en voor de herstructurering van het Liebrechtsplein. De vernieuwing van een groot deel van de woningen aan het Liebrechtsplein, moet gaan zorgen voor seniorenwoningen die passen bij de behoefte van deze tijd. Ze zijn vooral ruimer dan de huidige woningen, maar zijn ook voorzien van moderne faciliteiten. De herstructurering biedt tevens gelegenheid om via een betere verkaveling, meer woningen te realiseren dan het huidige aantal. De nieuwbouw bij de sportzaal komt ook bij de herstructurering van het Liebrechtsplein goed van pas,

omdat deze woningen onderdak kunnen bieden aan de huidige bewoners van het plein op het moment dat de woningen worden vernieuwd.

Op middenlange termijn wil Vorstenbosch de combinatie van sociale voorzieningen, zorg en wonen nog verder versterken, door (senioren-)woningen en/of een woonzorgboerderij te realiseren achter het lint aan de Kapelstraat / Eggerlaan / Hondstraat. Indien het realiseren van extra seniorenwoningen nabij de Stuik en het Liebrechtsplein niet realiseerbaar blijkt te zijn, dan krijgt de ontwikkeling van deze locatie voor senioren al op korte termijn de hoogste prioriteit voor Vorstenbosch.

Starters

De gemeente Bernheze is zich bewust van het tekort aan woningen voor starters op de woningmarkt en heeft onlangs grond verworven aan de Helling / Oude Veghelsedijk. Deze locatie is zeer geschikt voor starters en jongeren geven aan graag op deze locatie te willen wonen. Het dorp heeft vanuit sociaal oogpunt echter voorkeur voor het bouwen in een mix van de verschillende doelgroepen en stelt op de Helling dan ook een mix van doelgroepen voor, met uitzondering van ouderen. Naast de locatie aan de Helling ziet Vorstenbosch dan ook een opgave om ook op andere mogelijk bouwlocaties ruimte te maken voor starters. De jongeren uit Vorstenbosch stellen voor om naast de Helling ook te onderzoeken of er bouwmogelijkheden (in CPO) liggen aan de Rietdijk. Het bouwen voor starters kan daar samengaan met de al geplande bouw van ruimte-voor-ruimte woningen. Mocht deze locatie niet geschikt zijn, dan ligt de prioriteit van Vorstenbosch bij het mogelijk maken van bouwen op de locaties Bergakkers en Molenakkers.

Daar waar voor starters wordt gebouwd, is de betaalbaarheid van de woning zeer belangrijk. De jongeren van Vorstenbosch geven aan dat zij het liefst zelf een grondgebonden koopwoning willen bouwen in collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO). De gemeente onderstreept het startersbelang en zet diverse instrumenten in om dit te kunnen bewerkstelligen zoals startersleningen en Koopgarant (Woonvisie). Locatie de Helling moet wat Vorstenbosch betreft dan ook een locatie worden waar starters onder deze voorwaarden betaalbare woningen gaan bouwen.

Compact dorp

Bij meer algemene bouwplannen hebben de inwoners van Vorstenbosch aangegeven dat zij voorkeur hebben voor het afbouwen van de huidige nieuwbouwlocatie Bergakkers of de locatie Molenakkers / Korenakkers. Deze locaties zijn stedenbouwkundig niet afgerond, mede door de milieuruimte van nabij gelegen agrarische bedrijven. Voor Vorstenbosch zou het verplaatsen van deze bedrijven een win-win situatie opleveren. Naast het afronden en daarmee ruimtelijk en sociaal verbinden van het dorp, wordt namelijk ook de regelmatig optredende geurhinder voorkomen. Het dorp vindt uitplaatsing van agrarische bedrijven uit de dorpsrand in het kader van de Reconstructie een passende en wenselijke oplossing en ondersteunt dan ook het gemeentelijke initiatief om verplaatsingen uit dorpsranden te onderzoeken. Bij het bouwen in de dorpsrand wordt overigens belangrijk gevonden dat dit op dorpse wijze gebeurt, door een geleidelijke, groene overgang naar het buitengebied te maken. Het dorp is voor realisatie van woningen afhankelijk van de daadkracht van zowel de gemeente als van corporatie Mooiland Maasland. Het dorp vraagt daarom om een actieve rol van de gemeente in het bedrijven van grondpolitiek en in het maken van prestatieafspraken met Mooiland Maasland. De geactualiseerde

woonvisie biedt de gemeente volop mogelijkheden om als het ware een inhaalslag te maken. Met bijvoorbeeld het zogenaamde ‘Lokaal Akkoord’⁷ heeft de gemeente een instrument in handen om het voor een corporatie aantrekkelijk te maken om in Vorstenbosch te investeren.

4.4 Werken

Voor Vorstenbosch is de aanwezigheid van bedrijven en werkgelegenheid in het dorp een vanzelfsprekendheid. Bedrijvigheid en ondernemerschap brengt levendigheid in het dorp en veel ondernemers zijn betrokken bij het verenigingsleven, onder andere via sponsoring. Binnen het dorp bestaat daardoor breed draagvlak voor het behouden van kleinschalige bedrijvigheid en het beperkt bieden van ruimte aan lokale bedrijfjes. Vorstenbosch wil daarom op het terrein aan de Peelstraat meer gebundeld maatwerk gaan leveren aan kleine ondernemers uit het dorp.

Bedrijventerrein Peelstraat

Op het bedrijventerrein aan de Peelstraat komt een relatief grote bedrijfslocatie vrij door het vertrek van een wegenbouwbedrijf. Daarnaast geeft de ondernemersvereniging van Vorstenbosch aan dat er vanuit de ondernemers belangstelling is voor een klein bedrijfsverzamelgebouw. Vorstenbosch wil beide ontwikkelingen met elkaar combineren en ziet op de vrijkomende locatie ruimte voor 4 kleinere, lokale bedrijven in combinatie met een klein bedrijfsverzamelgebouw. Bovendien wordt het terrein in de visie van Vorstenbosch vergroot door uitgifte tot aan de

Wieling. Deze vernieuwing van het terrein aan de Peelstraat kan wat Vorstenbosch betreft gelijk worden aangegrepen om een minder harde afronding van het bedrijventerreintje richting buitengebied te maken, door de achterzijde van de percelen te laten ontwikkelen voor natuur. Dit sluit aan bij de visie van de gemeente op de landschappelijke inpassing van het terrein.

Agrarische sector

In tegenstelling tot de bedrijvigheid binnen het dorp, hebben veel inwoners ten aanzien van de bedrijvigheid buiten het dorp een minder positieve houding. De agrarische sector is rond Vorstenbosch sterk vertegenwoordigd en vooral de ontwikkelingsruimte van de intensieve veehouderij baart Vorstenbosch enige zorgen (zie ook paragraaf 4.7). Voor Vorstenbosch zou het wenselijk zijn om de groeiruimte van intensieve veehouderijen vooral in de kernrandzone en rond de woonclusters te beperken.

4.5 Verkeer en vervoer

Vorstenbosch ligt te midden van een netwerk van wegen en fietspaden en is over het algemeen goed bereikbaar. Er zijn echter twee zwakke plekken in de bereikbaarheid van Vorstenbosch, namelijk het openbaar vervoer en verlichte fietspaden.

Openbaar vervoer

Voor meerdere doelgroepen is een goede busverbinding, vooral richting Uden, op dit moment een gemis. Vooral door het ontbreken van een winkel en voortge-

⁷ “door af te spreken om de onrendabele investeringen op de ene locatie te compenseren met verdien capaciteit op een andere locatie blijft het geld dat verdiend wordt door de corporaties wel een investering in de sociale doelstellingen” uit: Wonen in Bernheze 2008-2015

zet onderwijs in het dorp, is goed openbaar vervoer van belang voor een deel van de inwoners. Vorstenbosch stelt daarom voor om de verbinding op bescheiden schaal te verbeteren door de streekbus, die nu tussen Veghel en Uden rijdt, bij toerbeurt over Mariaheide en Vorstenbosch te laten rijden. Beide dorpen worden dan éénmaal per uur aangedaan. Vorstenbosch vraagt de gemeente Bernheze om zich hard te maken voor het voorstel bij Provincie en Arriva.

Verlichting fietspaden

Vorstenbosch ligt in een netwerk van fietspaden, waarvan alleen het pad naar Nistelrode tot aan de Tipweg is verlicht. Vorstenbosch heeft de visie dat goede en veilige bereikbaarheid van de omliggende dorpen en voorzieningen zeer belangrijk is. Om nog beter gebruik te kunnen maken van de fietspaden en om alle gebruikers, op alle tijdstippen, voldoende gevoel van veiligheid te geven is het belangrijk dat fietspaden verlicht zijn. Zeker ook als de alternatieve mogelijkheden voor openbaar vervoer beperkt zijn. Het meest gebruikt en daardoor het meest belangrijk zijn de fietspaden richting Uden en Veghel. Verlichting van deze fietspaden tot aan de gemeentegrens (in aansluiting op de bestaande verlichting in de buurgemeenten), heeft voor Vorstenbosch de hoogste prioriteit.

Meer lokaal wil het dorp een goed verlicht voet-fietspad hebben richting de jeugdvoorzieningen aan de Tipweg. Het dorp wil graag dat de vooral jonge gebruikers van de route naar de Tipweg een veilige en korte route tot hun beschikking krijgen. De route zou een prachtige aanvulling zijn op het vernieuwen van het onderkomen van Jong Nederland. Voorgesteld wordt om in ieder geval de route via de Nistelrodeseweg en de Tipweg te gaan verlichten. In het geval van een toe-

komstige uitbreiding van de locatie Bergakkers wordt bovendien een verlicht pad voorzien vanuit de noord-westelijke dorpsrand, richting de Tipweg. Lokaal bestaat verder ook behoefte aan een vrijliggende fietsverbinding tussen het dorp en Bedaf en de Bedafse Bergen. Het dorp wil een verhard fietspad realiseren over de Peelstraat, richting de Derptweg en afbuigend langs de bestaande watergang met een aansluiting op het einde van het fietspad aan de Rietdijk.

4.6 Openbare ruimte

De opgave voor de openbare ruimte van Vorstenbosch is om meer dan nu een prettig, veilig en groen dorp te zijn. Omdat ontmoeten en levendigheid op straat een belangrijk onderdeel is van het dorpse leven, ligt er een uitdaging om de openbare ruimte meer een verblijfskarakter te geven. In Vorstenbosch heeft men in algemene zin een voorkeur aangegeven voor:

- het vergroten van de samenhang in inrichting, in het bijzonder van de historische toegangswegen van Vorstenbosch:
- meer ruimte voor een ontmoetingsplekje in de straat:
- een iets minder prominente plek van de auto in de openbare ruimte:
- het gebruik van klinkers in plaats van asfalt:
- groenere straatprofielen met plantsoenen en niet al te groot wordende bomen:
- de plaatsing van aantrekkelijke, bij een dorpse omgeving passende verlichting:
- het creëren van veilige oversteekpunten binnen het dorp, op veel gebruikte loop- en fietsroutes.

De Schoolstraat wordt als aantrekkelijk voorbeeld genoemd van een prettige, groene woonstraat.

Impressie van het Meester Loeffenplein

Kerkstraat en Meester Loeffenplein

In de visie van Vorstenbosch vormen de Kerkstraat en het Meester Loeffenplein het commerciële hart van Vorstenbosch. Vorstenbosch wil dit commerciële hart meer een verblijfskarakter geven, waar het doen van boodschappen samen gaat met ruimte voor ontmoeting. In de Kerkstraat komt de nadruk te liggen op ruime trottoirs, die de verbindende schakel zijn tussen winkels en voorzieningen. Het Meester Loeffenplein kan door te kiezen voor een aantrekkelijke, dorpse inrichting hét plein van Vorstenbosch worden. Vorstenbosch wil een plein dat veel meer dan

Impressie van de Kerkstraat

nu gaat bijdragen aan de kwaliteit van de woonomgeving, het woongenot, levendigheid en de trots van Vorstenbosch. De versterking van de verblijfsomgeving gaat samen met het terugdringen van de ruimte voor de auto. Door de afname van de hoeveelheid verkeer (na de aanleg van de A50) is een dergelijke herinrichting wenselijk en mogelijk.

Voor Vorstenbosch zijn de uitgangspunten voor de inrichting van verblijfsomgevingen:

- Het versterken van het historische karakter van Vorstenbosch, onder andere door het gebruik van klinkers i.p.v. asfalt.
- Het creëren van een verblijfsomgeving op het Meester Loeffenplein. De pleinfunctie staat centraal, niet de parkeerfunctie. Voorgesteld wordt om zitmeubilair te plaatsen en afval ondergronds te gaan verzamelen. Ook een mobiele muziekkiosk wordt genoemd als goede (incidentele) aanvulling op het dorpsplein.
- Het Meester Loeffenplein moet geschikt blijven voor evenementen (o.a. kermis).
- De Kerkstraat moet meer het karakter krijgen van een woonstraat, i.p.v. een straat met doorgaand verkeer.
- Doorgaand verkeer moet worden ontmoedigd of worden afgeremd. Dit kan wat Vorstenbosch betreft worden bereikt door de inrichting van het Meester Loeffenplein door te trekken over de Kerkstraat richting het kerkplein (en de Kerkstraat dus te onderbreken).
- In de openbare ruimte moet meer groen komen.

Vergelijkbaar met het commerciële hart vraagt ook een nieuw sociaal hart om een passende inrichting van de openbare ruimte. Men wil de omgeving rond de Stuik groen houden en gericht laten zijn op sport, spel en ontmoeting. Bij de school wil men een speeltuin behouden voor de kinderen. Een grasveld maakt spel en kleine evenementen bij de Stuik mogelijk. De ruimte aan de Eggerlaan moet ook beter worden ingericht voor oudere bewoners, zeker als er extra senio-

renwoningen worden gebouwd. Er wordt gedacht aan het maken van een aantrekkelijke zitplek met bankjes. Extra parkeerruimte kan worden gevonden door een slimme inrichting rond de nieuwe sportzaal, langs de Eggerlaan.

4.7 Buitengebied

Vorstenbosch wil het buitengebied graag aantrekkelijk en groen houden en op sommige punten zelfs nog mooier maken dan het al is. Vorstenbosch wil ook graag de rust behouden en daarom worden alleen extensieve vormen van recreatief medegebruik toegejuicht. De landbouw is natuurlijk niet weg te denken en speelt zo mogelijk een steeds grotere rol bij het verfraaien en beheren van het buitengebied.

Ontwikkeling van de landbouw

Vorstenbosch ziet op dit moment een uitdaging voor het buitengebied en dat is de schaalvergroting in de landbouw (zie ook hoofdstuk 2). In het belang van de leefbaarheid in het dorp en in het bijzonder binnen de woonclusters vraagt Vorstenbosch aandacht voor deze ontwikkeling. Vorstenbosch wil dat terughoudend wordt omgegaan met de groei van intensieve agrarische bedrijven in de nabijheid van het dorp en de woonclusters, zodat woongenot niet meer dan redelijk, negatief beïnvloed wordt door stank, fijnstof, geluid en verrommeling van het buitengebied. Voor enkele bedrijven in de rand van het dorp wil Vorstenbosch dat deze worden verplaatst. Gevraagd wordt om het bestemmingsplan buitengebied, dat op dit moment wordt opgesteld, bij te sturen daar waar

het gaat om het terugdringen van het aantal geureenheden en aanscherping van het beleid voor fijnstof. De inwoners van Vorstenbosch willen graag dat in de kernrandzone en rond de woonclusters een strengere milieuzonering wordt ingesteld.

Ontwikkeling van het landschap

Mede naar aanleiding van de ontwikkelingen in de landbouw, ligt er voor Vorstenbosch een grote uitdaging om het omringende landschap te behouden en deels te ontwikkelen. Vorstenbosch ziet diverse kansen om ontwikkeling van het landschap hand in hand te laten gaan met toename van het woongenot en afscheiden recreatief medegebruik.

In de eerste plaats is Vorstenbosch erg tevreden met de ontwikkeling van de ecologische zones ten noorden (Bedafse Bergen) en ten zuiden (Leijgraaf) van het dorp. Het nog ontwikkelen van de ontbrekende schakels in die ecologische zones wordt door Vorstenbosch toegejuicht.

Ten oosten en ten westen van Vorstenbosch ligt landschap, dat kwetsbaar is voor schaalvergroting van de ruimschoots aanwezige landbouw. Vorstenbosch wil een afnemende kwaliteit van het landschap voor zijn, door het landschap te versterken en te verfraaien. Dit kan door de aanleg van voor het zandlandschap kenmerkende landschapselementen. Gedacht wordt aan meer lanen en wegbeplantingen, beplantingen langs onverharde paden, houtwallen en wellicht ook hier en daar een poel. Op deze wijze kan weer een kleinschalig landschap worden teruggebracht (verloren gegaan tijdens de ruilverkaveling), dat een prachtige

landschappelijke, ecologische en recreatieve schakel vormt tussen de beide ecologische verbindingzones. Bovendien wordt het landschap op deze manier visueel minder kwetsbaar voor toenemende agrarische bebouwing, zeker als het succesvolle erfbeplantingsproject wordt voortgezet.

Om dit alles te kunnen realiseren moet aan bedrijven die uitbreiden een bijdrage in de aanleg worden gevraagd en door de gemeente worden ondergebracht in het gemeentelijke groenfonds. Vanuit dit fonds worden grondgebonden bedrijven met behulp van de gemeente gestimuleerd om zich meer te ontwikkelen richting beheerder van natuur en landschap.

Binnen het fraaie landschap rond Vorstenbosch liggen ook kansen om oude paden te herstellen en enkele nieuwe routes aan te leggen. Daarmee ontstaan extra ommetjes vanuit Vorstenbosch. Al genoemd is de wens om een pad te realiseren richting de Tipweg. Een andere verbetering is het doortrekken van het wandelpad aan de Broekkant richting Hondstraat. Ook zijn er ten zuiden van Vorstenbosch onverharde paden, die helemaal overgroeid zijn. Voorgesteld wordt om deze paden weer toegankelijk te maken en een Hazelbergse-Broek-route te ontwikkelen. Voor zover deze onverharde paden openbaar zijn wordt voor het onderhoud een beroep gedaan op de gemeente Bernheze. Ook ziet het dorp goede kansen voor het verbinden van de paden en routes tussen de Bedafse Bergen en de Leijgraaf. In ieder geval wordt voorgesteld om een fietspad via de Peelstraat naar de Rietdijk en Bedafse Bergen aan te leggen (zie ook paragraaf 4.5).

5. Leefbaarheidsagenda

5.1 Inleiding

Om de visie voor Vorstenbosch te realiseren moeten concrete projecten worden uitgevoerd. In dit hoofdstuk wordt de visie uit hoofdstuk 4 uitgewerkt in agendapunten. De agendapunten worden per thema in een tabel opgesomd in de leefbaarheidsagenda (zie paragraaf 5.2). De integrale visie is ontleed naar sectorale agendapunten, bedoeld als checklist voor de uitvoering. Het kan worden gezien als vinkenlijst voor betrokkenen. Veel agendapunten kunnen echter integraal worden opgepakt. Een projectmatige aanpak bij de uitvoering is dus essentieel.

De leefbaarheidsagenda heeft een dynamisch karakter. Er kunnen de komende jaren projecten worden uitgevoerd, gewijzigd, afvallen en bijkomen. Belangrijk is dat de doelen voor de leefbaarheid, waartoe de uitvoering van de projecten dient, worden behaald. De leefbaarheids-agenda wordt daarom na een bepaalde tijd herzien en opnieuw opgemaakt en zal zich geleidelijk los van het eindrapport verder ontwikkelen.

De leefbaarheidsagenda bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Het thema,
2. Het project (het agendapunt),
3. Uitwerking van het project in actiepunten,
4. Benoemen van betrokken partijen en een mogelijke trekker van het project,
5. Prioritering

(Projecten met de hoogste prioriteit zullen verder worden uitgewerkt in de 'oplegger', die aansluitend aan dit iDOP zal worden opgesteld.)

Starten met de uitvoering

Bij de uitvoering van projecten is de projectorganisatie van groot belang. Alle betrokken partijen moeten in een vroeg stadium betrokken worden. Met een gezamenlijke verantwoordelijkheid is de druk op projecten het grootst. Ondanks dat de gemeente vaak als trekker van projecten wordt aangewezen, dient de projectorganisatie vaak breder te worden ingezet. Maatschappelijke betrokkenheid, de betrokkenheid van partijen in de markt, en betrokkenheid van de dorps-vertegenwoordiging is vaak essentieel voor het slagen van projecten. Bij de verschillende partijen moet overeenstemming zijn over het probleem. Als een probleem te smal wordt ingestoken, kunnen partijen mogelijk vroegtijdig afhaken. Als elke betrokken partij in een project zijn eigen probleem kan oplossen, blijft de betrokkenheid het beste gegarandeerd. Anderzijds moet ook worden voorkomen, dat partijen, die feitelijk geen probleem ervaren, te nadrukkelijk worden betrokken. Elk proces begint daarom bij een heldere probleemanalyse, het betrekken van partijen en het formuleren van de centrale opgave. Met partijen die het probleem (de opgaven) delen, dient een projectorganisatie te worden opgezet, met een heldere regierol en taakverdeling. Gezamenlijk worden randvoorwaarden opgesteld / uitgewerkt en wordt een concreet plan van aanpak gemaakt voor het project.

5.2 Projectenlijst

De dorpsraad heeft er voor gekozen om aan de hand van indicatieve tijdvakken aan te geven binnen welk tijdsbestek de projecten zo mogelijk dienen te zijn verwezenlijkt. Dit is tevens een indicatie voor de prioriteit die door de dorpsraad aan de diverse projecten is toegekend.

Hiervoor zijn 3 tijdsperiodes aangegeven n.l.:

1. De periode 2010-2013
2. De periode 2014-2016
3. De periode 2017-2019

Projecten uit de navolgende lijst zijn telkens aangegeven met een 1, 2 of 3. Dit geeft grofweg aan welke prioriteit aan een project wordt toegekend en in welke periode de dorpsraad vindt dat dit project dient te zijn gerealiseerd.

Nr					
.	Thema	Agendapunt	Uitwerking in actie / plan	Participanten	Pr.
1	Het sociale leven:	Uitwerken versterking zorgvoorzieningen, met dagopvang voor licht zorgbehoevende ouderen.	- Onderzoeken wensen en mogelijkheden door Stichting Zorgvoorzieningen i.s.m. Bernezorg en de gemeente (WMO). - Overwegen samenwerking bij ontwikkeling voorziening met Loosbroek	- Stichting Zorgvoorzieningen (trekker) - Bernezorg - Gemeente	^{1.}
2		Realiseren levensloopbestendige, grondgebonden woningen op de locatie van de oude gymzaal.	- Opstarten haalbaarheidsonderzoek - Uitwerken woninggebonden voorzieningenniveau - Maken integraal ontwerp met punten 5, 7 en 10 agenda.	- Mooiland Maasland (trekker) - Bernezorg - Gemeente - Dorpsraad	^{1.}
3		Opstarten van het culturele programma in de Kapel.	- Definitief maken van het draaiboek - Vaststellen financieringsplan - Formalisieren benodigde randvoorwaarden voor start verbouw / herinrichting	- Mooiland Maasland (trekker) - Initiatiefgroep Kapel	^{3.}
4		Optimaliseren samenwerking jongerenorganisaties n.a.v. te vernieuwen clubhuis Jong Nederland (punt 8).	- Onderzoeken versterking samenwerking met Stichting Jeugdbelangen - Eventueel aanscherpen ontwikkelplan naar aanleiding van onderzoek	- Jong Nederland (trekker) - Stichting Jeugdbelangen	^{1.}
5	Voorzieningen:	Uitwerken van de uitbreidingsmogelijkheden van de Stuijk voor KBO, dagopvang ouderen en kinderopvang.	- Inventariseren van de precieze behoefte van organisaties - Bepalen grondposities - Maken integraal ontwerp met punten 2, 7 en 10 agenda.	- Bestuur Stuijk (trekker) - Gemeente - KBO - Kinderopvang - Stichting Zorgvoorzieningen	^{1.}
6		Versterken maatschappelijke horecafunctie van de Stuijk.	- Onderzoeken verbeterpunten voorziening in relatie tot toekomstige brede accommodatie - Organiseren beheer	- Bestuur Stuijk (trekker) - Gebruikersraad Stuijk	^{1.}
7		Realiseren van een multifunctionele ruimte aan de Stuijk met sportzaal, podium en mogelijkheden voor evenementen.	- Starten verwerving particuliere woning - Onderzoeken gewenste accommodatie vanuit verenigingen en gemeentelijk beleid - Maken integraal ontwerp met punten 2, 5 en 10 agenda.	- Gemeente (trekker) - Bestuur Stuijk - Dorpsraad	^{1.}
8		Vernieuwen clubhuis Jong Nederland.	Organiseren sloop en nieuwbouw accommodatie	- Gemeente (trekker) - Jong Nederland - Stichting Jeugdbelangen	^{1.}
9		Onderzoeken vergroten aanbod dagelijkse boodschappen.	In overleg met ondernemers onderzoeken kansrijke verbredingsmogelijkheden en voorwaarden risicobeperking	- Ondernemersvereniging (trekker) - Dorpsraad	^{2.}

Nr					
10	Wonen:	Realiseren levensloopbestendige woningen aan het Liebrechtsplein, passend bij eisen van deze tijd	- Onderzoeken haalbaarheid nieuwbouw in relatie tot bouwplan locatie gymzaal (punt 2) - Uitwerken woninggebonden voorzieningenniveau - Maken integraal ontwerp met punten 2, 5, en 7 agenda.	- Mooiland Maasland (trekker) - Bewoners - Gemeente - Dorpsraad	^{1.}
11		Realiseren van starterswoningen op de Helling, door organisatie CPO-project.	- Inventariseren potentiële kopersgroep starterswoningen - Uitwerking randvoorwaarden en financiële constructie CPO - Vinden begeleidende adviseur	- Gemeente (trekker) - Startersgroep - Adviseur	^{1.}
12		Stappenplan naar verdere ontwikkeling Bergakkers en Molenakkers, o.a. via te saneren belastende bedrijfslocaties.	- Opstellen visie extensiveringsgebieden in kader Reconstructie - Opstellen prioriteitenplan verwerving en uitplaatsing - Starten onderhandelingen	Gemeente (trekker)	^{2.}
13		Onderzoek mogelijkheid inbreidingslocatie hoek Eggerlaan, Kapelstraat, Hondstraat.	- Opstellen exploitatieplan locatie - Bepalen onderhandelingsruimte - Voeren vervolggesprekken	- Gemeente (trekker) - Dorpsraad	^{2.}
14	Werken:	Uitwerken verkaveling “bedrijven-terrein” Peelstraat inclusief landschap-pelijke inpassing	- Bepalen vraag ondernemers - Opstellen uitbreidingsplan, evt. inclusief BVG, punt 15 agenda.	- Gemeente (trekker) - Ondernemers-vereniging	^{2.}
15		Onderzoek en realiseren bedrijfsverzamelgebouw (BVG).	Inventariseren behoefte bij ondernemers	Ondernemersvereniging (trekker)	^{2.}
16	Verkeer en vervoer:	Vergroten busbereikbaarheid met een streek bus van Uden naar Veghel via Vorstenbosch.	Benaderen Provincie / Arriva om voorstel voor te leggen	- Gemeente (trekker) - Dorpsraad	^{1.}
17		Realiseren b.eter verlichting van regionale fietspaden naar Uden, Veghel en Nistelrode.	- Onderzoeken duurzame en natuurvriendelijke verlichtingsoplossing - Verlichting invoeren in beheerplan gemeente - Sturen op inpassing gemeentebegroting	Gemeente (trekker)	^{3.}
18		Realiseren van lokale verlichte fietspaden naar de Tipweg (van Nistelrodesedijk naar Kampweg) en richting de Derptweg via de Peelstraat.	- Opnemen in uitvoeringsplan VCP Vorstenbosch - Koppelen aan ontwikkeling accommodatie Jong Nederland en uitbreiding Peelstraat	Gemeente (trekker)	^{3.}
19		Aanleg van een wandelpad vanaf de kruising Broekkant / Molenakkers naar de Hondstraat.	Onderzoeken of pad gerealiseerd mag worden van grondeigenaar / -naren	- Gemeente (trekker) - Dorpsraad	^{3.}
20	Openbare Ruimte:	Herinrichting Meester Loeffenplein en Heuvel / Kerkstraat.	- Onderzoeken begrotingsruimte - Opstellen inrichtingsplan	Gemeente (trekker)	^{2.}
21		Herinrichting Eggerlaan na transformatie;	Opnemen in plannen Stuk en levensloopbestendige woningen	- Gemeente (trekker) - Mooiland Maasland - Bestuur Stuk	^{2.}
22	Buitengebied:	Terugdringen milieuoverlast in woon-omgeving kern en clusters	- Aanscherpen milieubeleid in het bestemmingsplan buitengebied in de kernrandzone en rond de woonclusters - Opstellen visie extensiveringsgebieden in kader Reconstructie	- Gemeente (trekker) - ZLTO - Bewoners	^{1.}
23		Starten kavel- en erfbeplantingsplan.	- Doorgaan met bestaande erfbeplantingsplan - Doelen koppelen aan op te stellen structuurvisie Bernheze en gemeentelijk groenfonds	- Gemeente (trekker) - ZLTO	^{1.}
24		Herstelproject onverharde wegen / paden / ommetjes.	Opnemen onverharde wegen in beheerplan gemeente / grondeigenaren	- Gemeente (trekker) - Dorpsraad	^{2.}

LOS stadomland B.V.

Postbus 142
5201 AC 's Hertogenbosch

Veemarktkade 8
5222 AE te 's Hertogenbosch.

Tel: 073 - 7113770

info@losstadomland.nl
www.losstadomland.nl

Integraal dorpsontwikkelingsplan (iDOP) |
Vorstenbosch